

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

20
ДИНАРА
1952

Година XXIII — Број 497
Субота, 8. јул 1961.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

ДАРИЈЕВА ПОШТА

Персијски владар Дарије (521—485 пре наше ере) чија се држава простирала од Грчке до Индије, имао је, поред „уреда за информације“ у који су штафете тркача доносиле важне вести из свих

крајева земље, и добро организовану поштанску службу. Писма и роба путовали су од за падије до источне границе Персије и њој припојених земаља, од једне поштанске станице до друге. Само у Персији пословало је 40 станица за примање поштанских пакета.

САМО ВИРШЛЕ

Јохан Георг Ланер (1772—1840), бечки месар који је 1805. године изумео виршле, хранио се отада па све до смр

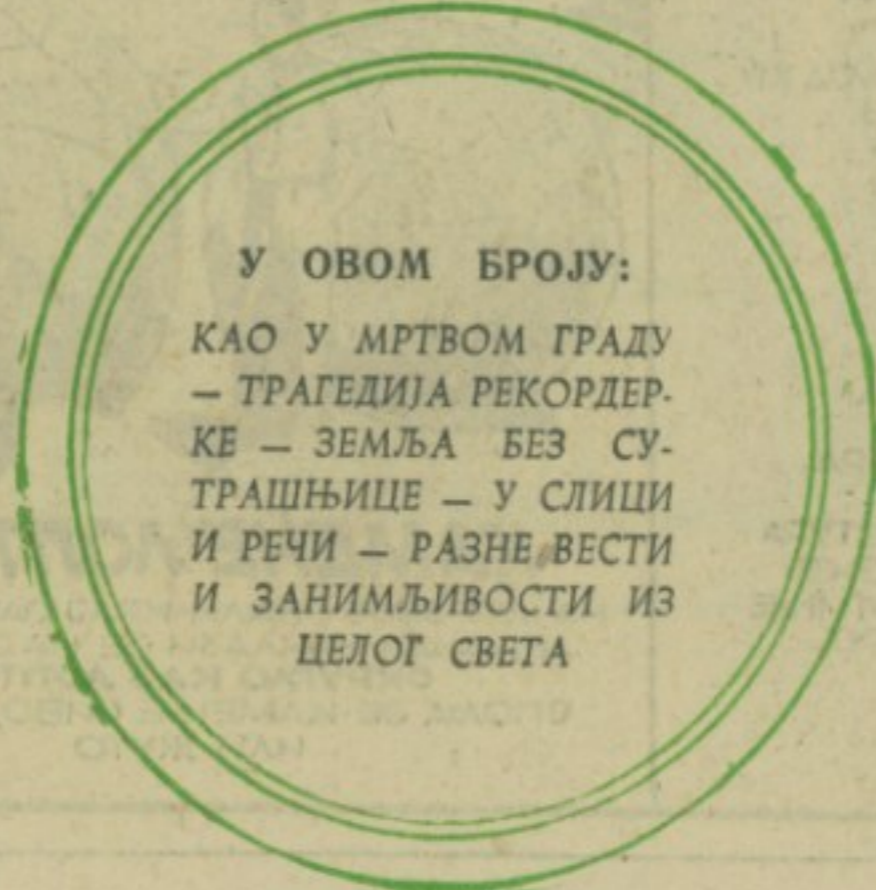

ти, што значи пуних 35 година, искључиво њима. Он је јео виршле сваког дана, за сва три obroka.

СМРТ ЗА ПИСМЕНОСТ

Теодорик, краљ Острогота (490—526) издао је један закон по коме су сви они који су своју децу слали у школу или им узимали учитеље који би их учили писмености — кажњавани смрћу.

* Према попису из 1821. године у Земуну је живело 8.335 душа. Деце за школу било је 1.544 али у школу је ишло свега 567 њих. Значи 977 дечака и девојчица је остало неписмено.

У ОВОМ БРОЈУ:

КАО У МРТВОМ ГРАДУ — ТРАГЕДИЈА РЕКОРДЕРКЕ — ЗЕМЉА БЕЗ СУТРАШЊИЦЕ — У СЛИЦИ И РЕЧИ — РАЗНЕ ВЕСТИ И ЗАНИМЉИВОСТИ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА

ЊЕГОВ ПРИЈАТЕЉ

бели МЕДВЕД

Бели медведи могу да буду веома опасни за људе. Многи радозналици, који би се сувише удаљи од логора, морали су често да своју лакомисленост плате тешким ранама, па чак и главом, кад би пред њих изненада искрснуо бели медвед и бесно их напао.

Усред арктичког леда стоји од пре неколико година Бул-сити, једна од многих истраживачких станица које су подigli амерички научници. До пре неколико седмица налазио се међу њима и млади доцент из Мичигена, по имену Дејв Клакер, који је својим претпостављенима задавао прилично главобоље. Дејв је био савестан и вредан научник, али лакомислен. Мада је било забрањено, он је сваки слободан тренутак користио да се мува далеко од логора и да предузима далеке шетње. Што је било најгоре, никад није носио оружје.

Једне вечери, вративши се из шетње, испричао је својим друговима да је, на километар од логора, наишао на једног огромног поларног медведа који се „понашао“ веома мирољубиво, па му се чак поверљиво приближио.

— Сутра — казао је на крају Дејв — идем опет на исто место, можда ће медвед поново доћи. Понећу нешто хране, јер јадник изгледа прилично изгладнео.

Овом причом нико није био одушевљен, а још мање његовим намерама, али су сви знали да тај тврдоглаво неће послушати њихове савете.

Сутрадан се Дејв искрао из логора и вратио се врачећи од радости:

— С каквим је само задовољством јео мој меца — о-

душевљено је причао. — Штега што и сутра не могу нешто да му однесем. Дежуран сам и не смем да напуштам станицу.

Тако је то трајало извесно време. Кад год би имао који слободан час, Дејв је одлазио да потражи белог медведа кога је назвао „Цими“. Односно му је месо и хлеб и све оно што је мислио да ће медведу пријати. Понекад су с Дејвом ишли и његови другови да се својим очима увере у то чудно пријатељство. Видели су да је Цими заиста огроман медвед, да се понаша питоом, али да донетој храни прилази тек кад се његов добродетелнији удаљи од ње петнаестак метара.

Дејвови пријатељи су убрзо изгубили интересовање за те састанке у леденој пустињи. Само је он остао веран свом Цимију.

Једног дана у логору је настало узбуђење. Наиме,

неко је приметио да се Дејв није вратио из своје уобичајене шетње која је увек трајала тачно један час, иако је већ било прошло двоструко више времена. Да није Дејв постао жртва свог чудног пријатељства? Неколицина њих зграбили су оружје и кренули према месту где су се Дејв и Цими обично сусретали. Али, није ни било потребно да иду тако далеко. На половини пута нашли су младог научника полумртвог на леду. Довукао се догле пузећи. Једна нога му је била сломијена. Да се не би смрзао морао је да се креће мада му је то задавало страховите болове. Био је толико изнемогао да својим снаоцима није ништа могао да каже сем ових речи:

— Цими ми је помогао...

Нико није знао шта би тачно имало да значи то објашњење. Тек сутрадан Дејв је био у стању да им исприча појединости. Цими је тек

почео да једе храну коју му је његов пријатељ донео, кад се из правца у коме се налазио логор појавио један други бели медвед. Овај се није ни обазрео на комадиће меса којима се Цими сладио, већ је право пошао на човека. Дејв се окренуо у намери да побегне, али се после неколико корака оклизнуо и тако незгодно пао да је сломио ногу. Већ је мислио да је изгубљен кад је видео како му пријатељ долази у помоћ. Цими је полетео на другог медведа, усправио се и стао претећи да маше предњим шапама. Већи и јачи од нападача натерао га је да се љутило мумлајући, повуче. Затим је Цими довршио свој ручак, баацио поглед на свог беспомоћног пријатеља простртог на леду и — нестало.

Дејв Клакер налази се поново у Мичигену где лечи своју повређену ногу. Свог пријатеља белог медведа никад неће заборавити.

Модерни Робинзон

Хеликоптер америчког брода „Глечер“ прелетео је недавно изнад тихоокеанског острва „Енкери“ које припада групи Кукових острва и за које у свим географским лексиконима пише да је потпуно ненастањено. Пилот није могао да поверује својим очима кад је на обали угледао једног човека. Командант брода, кога је известио о своме открићу, упутио је на острво чамац с једним официром, пилотом хеликоптера и неколико морнара. На њихово препашћење модерни Робинзон није показао ни најмању жељу да напусти своје острвце, колибу коју је сам саградио и читаво јато коконију и голубова. На питање да ли жели да му оставе листове и часописе, од сунца препланули усамљеник само се подругљиво насмејао.

Новозеландска влада, под чијом је управом ова острвска група и коју је командант „Глечера“ известио о догађају зна за постојање тајанственог белца на Енкерицу. То је неки Том Нил који је пре две године по налогу фирме код које је био запослен дошао са више Новозеландана као ловац бисерних шкољки. Острво му се толико свидело да је одлучио да заувек остане на њему.

★

ПОСЛЕДЊИ

Јуф је највише село у Европи. Постало је у 13. веку, а лежи на висоравни између Чајшхорна, Мадершпица и Вајсберга у Швајцарској. У њему је остало још свега неколико кућа и штала и — 12 становника, од којих су шест дечаца и једна девојчица. Остали становници су се одселили једни за другима. А како и не би кад шест месеци влада љута зима, а лећи се ложе једино осушеном говеђом балегом. Ове године је још крајем маја падао снег и температура износила минус 9 степени. Разумљиво је што млади одлазе да нађу боље животне услове, а стари остају ту приковани навиком. Једна од дванаесторо последњих, 75-годишња Отилија Мен, резигнирано каже: „Кад умрем остаће овде једна пуста кућа више“.

★

РЕТКО

Фудбалски тим из Мезијера код француског града Меца, изгубио је најважнију утакмицу сезоне због заиста несвакидашњег разлога. Када је у сусрету за првака аматерске лиге, у 70. минуту борба била на врхунцу и тим већ сигурно био пред победом — један од њених играча је одјурio са терена — сетио се да у 17 часова треба да преузме стражу у касарни.

★

НАДАЈУ СЕ...

На Суматри неписмена лица неће више смети да склапају бракове — каже једна вест из Пандунга. Верује се да ће ова мера нагнати становнике који никако не маре за школу, да ипак приону на букваре и науче да читају и пишу.

Филип

ВОЈВОДА ОД ОРЛЕАНА

(1640 - 1701)

БРАТ ФРАНЦУСКОГ ВЛАДАРА ЛУЈА XIV
ЧИТАВОВ ЖИВОТА НОСИО ЈЕ
ПОЛА ДАНА МУШКО, А ПОЛА
ДАНА ЖЕНСКО ОДЕЛО!

у 50

ГРАМА ПЕСКА
СА ОБАЛА
КАРИПСКОГ МОРА
ИМА ОКО

4.000.000 МУШТУРА
ПРЕИСТОРИЈСКЕ
МОРСКЕ ЖИВОТИЊЕ
ФОРМАНИФЕРО

Ripley **Веровали или не!**

ЖИВА ОСТРВА

БИЛКА ДИОТИЦИЈА СТВАРИ
У МОЧАРИ ГАРАГАРА, У ПЕРУУ,
ВЕЛИКА ОСТРВА

ГОЛУБА

КОЈИ РАДО ПИЈЕ ЦРНУ КАФУ
ИМА ЛИЛИЈЕН ДАБЕА ИЗ ЊУ ХЕВНА
(САД)

© 1961, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

КАМЕНЕ ЛОПТЕ

НА МОРСКОЈ ОБАЛИ КРАЈ САМАРЊА, НА НОВОМ
ЗЕЛАНДУ НАИЛАЗИ СЕ НА ОГРОМНО КАМЕЊЕ
ОКРУГЛО КАО ЛОПТЕ
СПОМА ЈЕ КАМЕЊЕ СИВО, А УНУТРА ЦРВЕНО
ИЛИ ЖУТО

**РИБАРИ КОЈИ ГОЛИМ РУКАМА
ЛОВЕ ТУНЕ!**

КАД ТУНЕ УМАКНУ ИЗ ЊИХОВИХ МРЕЖА
ПОРТУГАЛСКИ РИБАРИ ЧЕСТО ОКЛУЧУ У МОРЕ И ГОЛИМ
РУКАМА БОРЕ СЕ СА ОГРОМНИМ РИБАМА ОВЕ ДОК
ИХ НЕ ЗАДАВЕ ИЛИ САМИ ПОДЛЕГНУ!

После 50 година

На свој 86. рођендан Роберта Белниг из Барнес Хила у Великој Британији добила је одштету од сто фунти стерлинга за — реуматизам који је добила приликом катастрофе брода „Титаник“ 1912. године. Преживели ће ускоро прославити педесетогодишњицу свог спасења.

Виолина Лилипутанац

Пријатељи музике у Токију недавно су као свој дар Музеју Чајковског, у месту Клину, упутили на дар једну виолину. Она не би представљала неку реткост да то није најмања виолина која је направљена у свету. Дугачка је само 3,5 сантиметра, широка 1,3 сантиметра. Тешка је свега неколико десетина грама, а гудало једва једну десетину грама.

Робоџ љовори, чиџа, џише

На лондонском универзитету гради се и идуче године биће готов робот који ће моћи да гледа, чита, пише и говори. Његов конструктор др Тејлор се нада да ће машина моћи да препознаје људе и лица. Уместо око десет билиона човекових хелија у мозгу он има 4.000 хелија и 100 фотоелектричних хелија.

Најстарији метеорски кратер

Досад најстарији метеорски кратер открио је професор Еуген Шумејкер у Нордмингену у Баварској. Тај град је смештен у кратеру широком 27 километара. Професор је приметио да је тамошња црква саграђена од стене цезита која настаје само при врло високим температурама. Старост кратера се цени на 12 — 15 милиона година.

3,5 километра у ледену кору

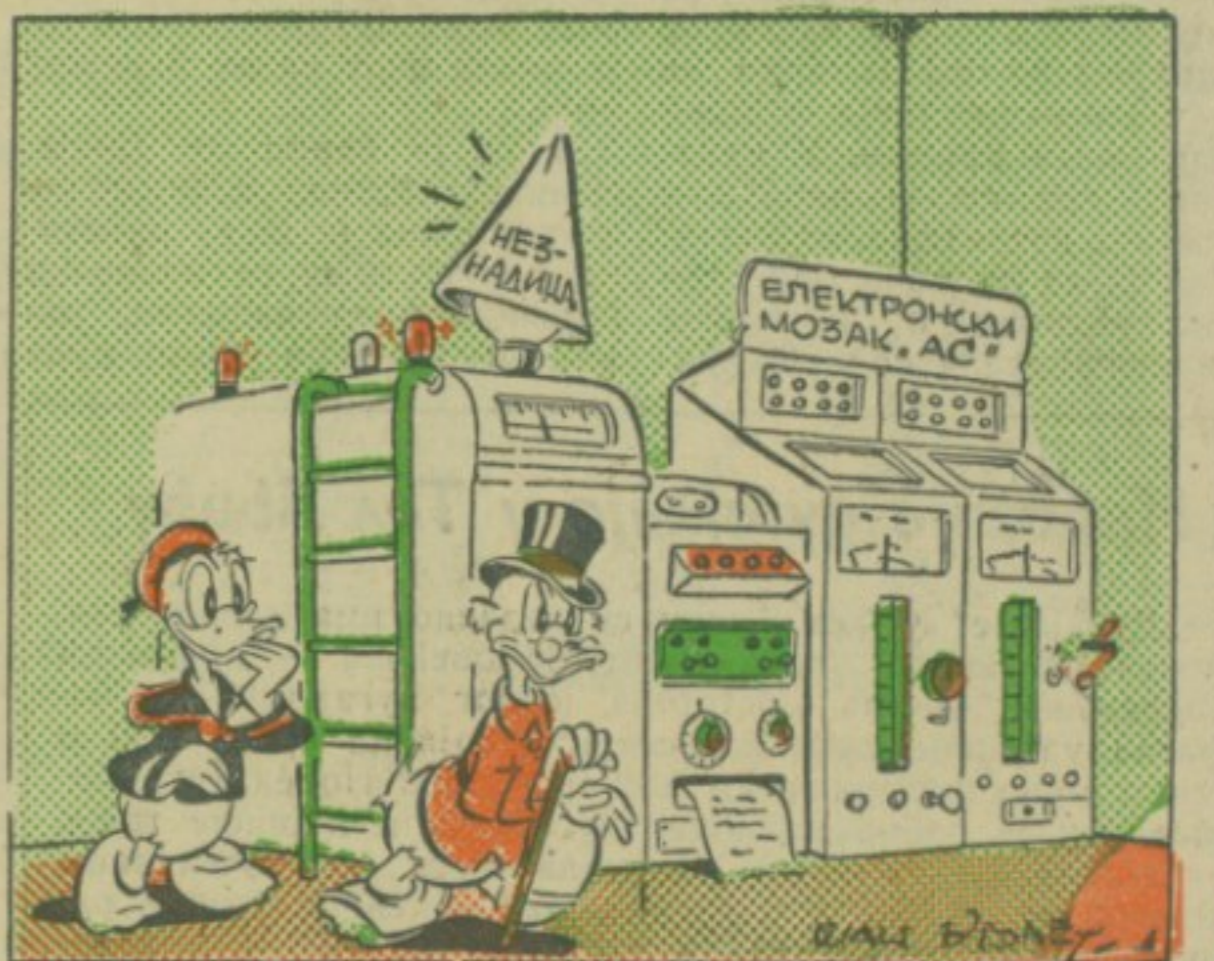
Бушилица која може да продре и донесе комаде леда са 3,5 км дубине пробија се кроз ледену кору топлећи је. Комаде леда сада испитују

неки стручњаци и научници, јер досад никад није извучен лед са толике дубине. Бушилице које раде на механичком принципу доспевале су најдаље до 400 метара.

БЕЗ МУКЕ

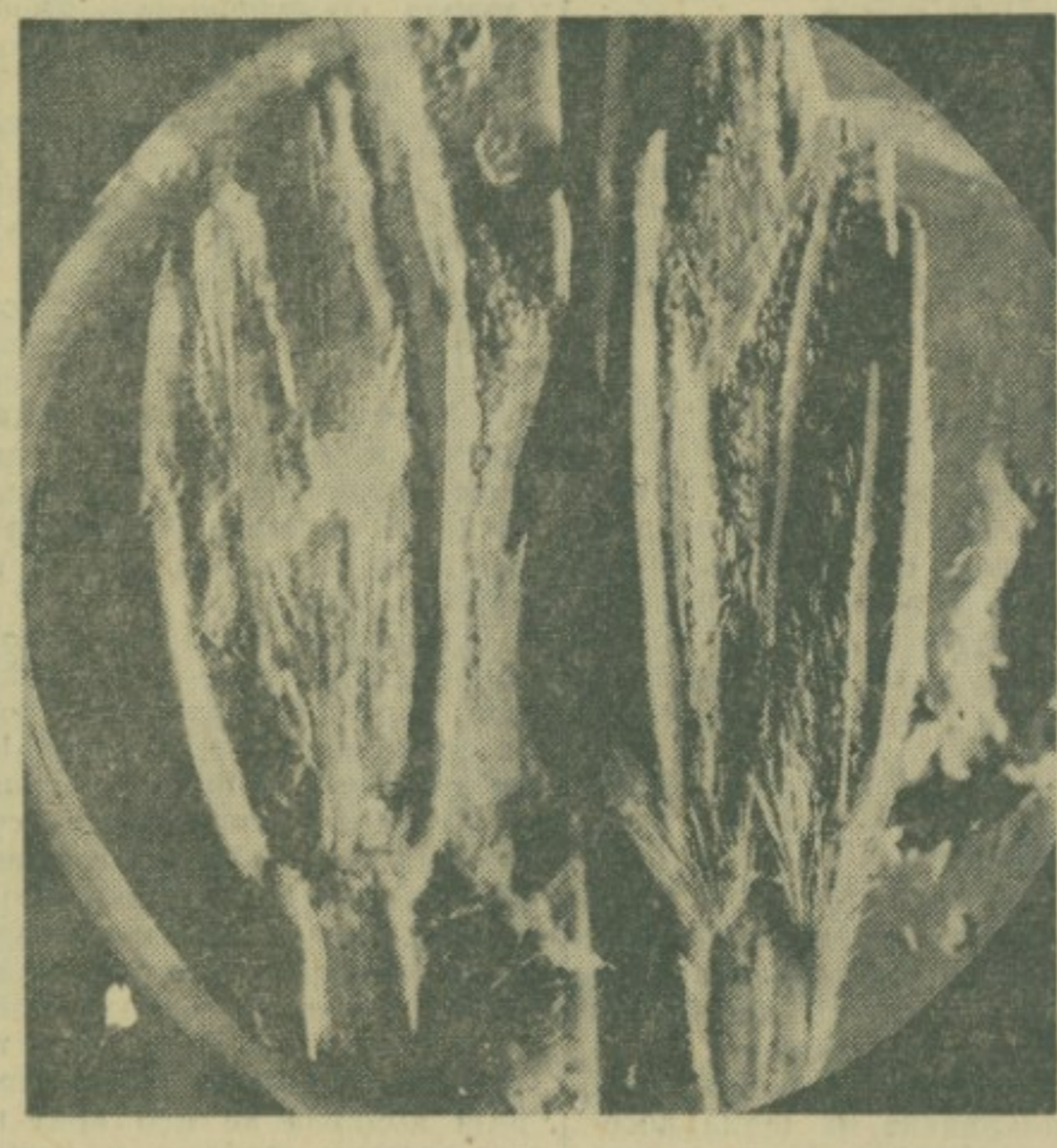
Роналд Хадзон, из града Мичигена у Сједињеним Државама, нема никакве муке да запамти рођендане своје бројне породице. Четворо деце: Кантија, Теодор, Данијел и Франклин рођени су 27. маја. Изузетак је једино Ричард који је рођен 3. маја.

Брод са чудним товаром

Недавно је из италијанске луке Ђивитавекија испловио брод „Арбореа“ са вероватно најчуднијим товаром у поморском саобраћају — три и по тоне мрва, свих могућих врста. На пристаништу је било много света који се данима ту окупљао кад се прочуло да се у брод „Арбореа“ утоварују мрави и то ни мање ни више него читаве тоне. Радознале људе је занимало на који су начин мрави „паковани“ јер нико, наравно, није могао да поверује у причу неког доколичара — да мраве товаре у брод „лопатама“ згрнући их са огромних гомила, док полиција чува да се не размиле на све стране. Окупљени свет ипак није видео ништа јер су мрави довезени у луку Ђивитавекија камионима, пошто су прет-

ходно брижљиво стављени у специјалну алуминијумску бунду са вентилацијом. Сазнало се да овај необичан товар шаље Институт за ентомологију — науку о инсектима — Универзитета у Павији, научном Центру за експериментисање плутом. Оволике количине мрва доводе се у везу са припремама за вршење опита са плутом — да би се утврдила њена отпорност и према правој инвазији мрва који су, као што је познато у стању да поред остаога „поједу“ и читаве темеље старинских дрвених кућа и претворе их у рушевине. Разуме се да су то све нагађања. Једно је ипак тачно — да је поменути научни Центар за плуту наручио три и по тоне мрва за неке опите. Какве — сазнаће се вероватно ускоро.

Пшеница од пре 9.000 година

У Јармоу у Ираку, и у Теле Сарабу у Ирану, пронађено је доста „отисака“ у глини који говоре да је пшеница играла важну улогу у исхрани још 7.000 година пре наше ере. Пронађено је и доста примерака угљенисаног жита. Наша слика приказује два отиска: с леве стране је отисак једне врсте пшенице која се и данас налази у дивљем стању. Леви примерак говори научницима да је клас био култивисан, али се налазио врло близу првобитних примерака из којих се развио.

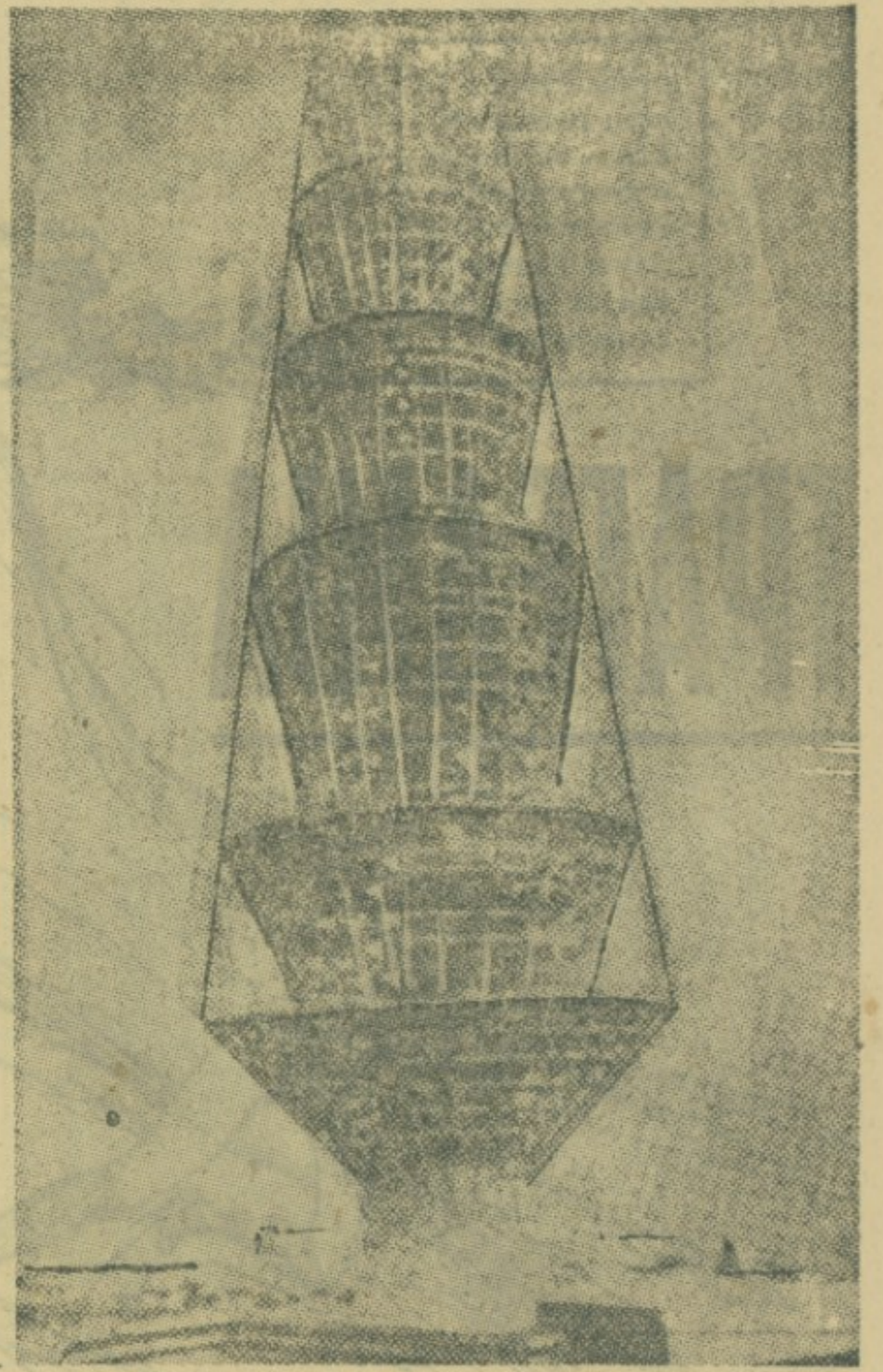
МАРПЕСА

не Марпеса се удала за белгијског глумца Жоржа Бандера. Ускоро је отишла у Мароко да снима „Тајну плавих људи“ где јој је партнер Лекс Беркер. Услови за рад су били врло тешки, температура у хладу је понекад износила 40 степени а најближа оаза, у којој су снимали удаљена је 800 километара од Казабланке. У овом филму Марпеса игра ћерку вође племена Туарега. Да би ангажовано је и 150 људи из тога племена. За време филма су се догађале и смешне сцене: за снимање им је требало 20 душка, а уместо њих су добили 20 свиња, јер реч душек код Туарега значи свиња. Једном приликом кад је Лекс Беркер хтео да се врати у догор, његова камила није хтела да се дигне а како у близини није било никог да му помогне, морао је неколико часова да остане на њеним леђима и да чека.

ЗАКЛЕЛИ СЕ...

Првенствена утакмица у немачкој општини Герстетен прекинута је зато што је настала олуја а гром ударио у игралиште. Двадесет играча и судија пали су као покошени. Сви су се убрзо ипак прибравили, само су на мишицама двојице играча запажене црвене пеге. Ипак су сви одбили да наставе такмичење и заклели се да више никад не играју фудбал за време непогоде.

Виши од Ајфелове куле

Сталени торањ назван „Кристал 61“ чије грађење припрема једна британска фабрика стакла, биће виши од Ајфелове куле у Паризу. Торањ од стакла биће подигнут у делу Лондона који се зове Сент Пенкрес и са својих 338 метара надвисиће Ајфелову кулу — засад највишу грађевину у Европи — за 38 метара. Висока кула имаће шест великих изложбених просторија за индустријску робу. „Кристал 61“ имаће и једну четвороспратну зграду за паркирање која ће моћи да прими 4.500 аутомобила.

ДАУН

У филму „ТАЈНА ПЛАВИХ ЉУДИ“ МАРПЕСУ ОБЛАЧИ И ЧЕШЉА ЖЕНА ИЗ ПЛЕМЕНА ТУАРЕГА, ПРВО ЈОЈ ЈЕ НАТОПИЛА КОСУ УЉЕМ, ЗАТИМ ЈОЈ УШЛЕЛА КИКЕ И УКРАСИЛА ИХ ШЉОКИЦАМА И МАШНАМА ОД ЦРНЕ ВУНЕ.

вратио се тамо из Бразила. Намеравао је да сними модерну верзију Црног Орфеја и у Паризу је тражио Еуридику. Међу 600 кандидаткиња избор је пао на Марпесу Даун и они заједно одлазе у Бразил. Камиј за снимање није имао ни камеру, него је морао да је позајми од бразилске војске, а Орфеја је нашао у тамошњој фудбалској екипи. После филма „Црни Орфеј“ Марпеса Даун је постала позната у филмском свету, а овај њен први филм добија и награду у Кану.

Марсел Камиј, још непознат режисер у то време, Август месеца 1959. године

СО-ЛЕК

Готово половина становништва, читавих 4000 породица, једне камбојанске провинције која живи на површини од 1000 квадратних километара болује од маларије. У сезони киша која траје око 4 месеца сви путеви постају непроходни тако да је добављање лекова немогуће.

Због тога се министар здравља Камбоџе обратио Међународној организацији за здравље. Додељен им је специјалиста за маларију доктор Пампанији, који је предложио да се лекови мешају са кухињском сољу.

Петнаестог марта 1960. године предузета је велика кампања против маларије. Пастеров институт је узео на себе да приметамини помеша са 50 тона обичне соли. Тако је главни град провинције Батанбанга, постао главно стовариште „чудотворне соли“ која се бесплатно делила. Становништво је ово са одушевљењем поздравило пошто је тамо јако скупа со вероватно због дугог транспорта.

После шест месеци показало се у 30% случајева побољшање болести.

WALT DISNEY 101 ДАЛМАТИНСКИ ПАС

... ДВА ЧОВЕКА... БРАЋА БАДУН... И 99 ДАЛМАТИНСКИХ ШТЕНАЦА... МЕЂУ ЊИМА И ОНИХ 15 ИЗ ЛОНДОНА!

ОДОХ ДА ТО ЈАВИМ ПРЕКО НАШЕ МРЕЖЕ!

А ТИ, НАРЕДНИЦЕ, ЗАДРЖАВАЈ НЕПРИЈАТЕЉА ДОК ЈА ДОВЕДЕМ ПОЈАЧАЊЕ!

УФ!

ЈА? АЛИ... КАКО?

У ФАРМЕ У САСЕКСУ ПРЕКО ПСЕКЕГ ТЕ ЛЕГРАФА, ПОЛЕТЕО ЈЕ ПУКОВНИКОВ РАТНИ ИЗВЕШТАЈ...

ДАЛМАТИНСКИ ПОИТИ НАБЕЖИ!

ПАС ЗА ПСОМ ПРЕНОСИО ЈЕ ВЕСТ...

КИЛОМЕТАР ЗА КИЛОМЕТРОМ ПРЕКО ЧИТАВЕ ЕНГЛЕСКЕ...

СВЕ БЛИЖЕ И БЛИЖЕ ЛОНДОНУ...

ПРОДАВНИЦА ЖИВОТИЊА

ВЕЛИКА ДАНСКА ДОГА УЛОВИЛА ЈЕ ВЕСТ И ПРЕНЕЛА ЈЕ ДАЛЕ...

ПОНГО И ПЕПИТА ВАША ДЕЦА СУ НАБЕЖИ НА...

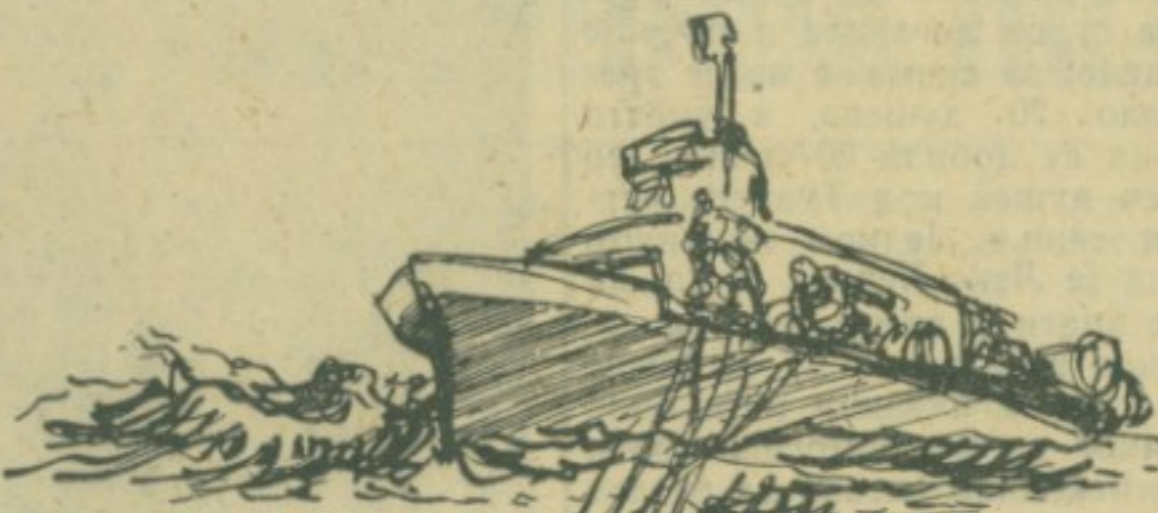
СЛЕДИТЕ ДА БЕЖИТЕ СИГНАЛЕ ДО ФАРМЕ У САСЕКСУ... ТАМО ЋЕ ВАС САЧЕКАТИ СТАРИ ТАУЗЕР...

...ОН ЋЕ ВАС УПУТИТИ ПУКОВНИКУ КОЈИ ЋЕ ВАС ОДВЕСТИ ДО ИМАЊА СУРОВКЕ СТРАВИЈА... СРЕДНО!

ПЕПИТА, ОДМАХ КРЕКЕМО!

НАСТАВИЋЕ СЕ

СТУДЕНТКИЊА
ЦЕЈН БАЛДАСАР
ХТЕЛА ЈЕ, ПОСЛЕ
МНОГИХ РЕКОРДА
ДА ПРЕПЛИВА ЛА-
МАНШ РОНЕВИ,
АЛИ ЈЕ ДОЖИВЕ-
ЛА НЕУСПЕХ

њења! Када су је том при-
ликом полумртву извукли из
воде и када су је лекари јед-
ва повратили у живот, про-
глашена је херојем САД.
Следећа њена сензација
био је 112-часовни рекорд у
гвозденој бачви, специјално
за то конструисаној. Ту је
примила људе са филма и
телевизије, као и једну гњу-
рчицу, са којом је на 20 м
дубине играла покера два и

ТРАГЕДИЈА РЕКОРД ДЕРЖЕ

Када је у малом
моторном чамцу
завонило звоно
за узбуну, а ка-
петан притиском
на полугу преба-
рио са пуне брзине на „стоп“
— на лицима људи могло се
прочитати разочарање и
страх. Овај сигнал из дуби-
не — 15 метара испод повр-
шине воде — није значајно
ништа добро! Шта се десило?
Зашто је Цејн већ после пр-
ве, без тешкоћа превазилазе
етапе препливања Канала,
хтела на површину?

Дизалица са дебелим уже-
том на којој је висила Цејн
Балдасар „нахрабрила гњу-
рчицу на свету“, радила је
ритмички, али не довољно
брзо, бар не за Фреда, Цеј-
ниног мужа. Најзад је сиви
гњурачки шлем изронио из
воде. Када су непомично те-
ло пливачице извукли у ча-
мац и скинули јој тешку гу-
мену маску с лица, присутни
су угледали страхан приказ:
лице је било плаво, готово
црно, а образи надувени као
у утопљеника који је дуго
лежао у води. Упола затворе
ни очни капци били су запа-
љени а из десног ува текла
је крв. После двадесет мину-
та масирања њених већ охла-
ђених удова она је отворила
очи, али није ништа видела.
— Зашто је све тако там-
но? Шта се десило? Ја сам
слепа! — крикнула је, заје-
чала и поново се онеисти-
ла.

У Америци ову 22-годиш-
њу спортску гњурачицу на-
зивају „жена без нерава“.
Можда она то стварно и је-
сте до извесног степена, али
посматрајући њену „делат-
ност“ човек мора да се пита
да ли њена жеља да свету
по сваку цену приређује сен-
зације, има уопште везе са
спортом. Ту, изгледа, да се
ради само о рекламама и згр-
тању новца у име „спорта“.

Лепа студенткиња Цејн
говорила је још у јулу прошле
године, да ће она бити прва
жена и уопште људско биће,
које ће препливати Канал ро-
неви. Енглеске власти и наро-
чито организација за здрав-
ље нису били одушевљени
овим планом, али пошто он
није вређао обичаје и друш-
твени поредак, нису се уме-
шали. Тако су Цејн и њен
муж почели припреме за овај
смело подвиг уз помоћ екипе

од пет људи: америчког тре-
нера Џенеса, једног „савет-
ника за лепоту“, капетана
чамца који је уједно и изве-
жбани спасилац у случају по-
требе и два морнара.

Цејнин план је био да се
код Довера моторним чамцем
отисне до 500 метара од обале,
да зарони у воду и да се
врати у чамец тек у близини
обале код Калеа. Пошто за
такво, прво препливање ро-
невијем још не постоје интер-
национална правила, догово-
рено је између брачног пара
Балдасар и америчких мена-
џера да Цејн неће бити дис-
квалификована ако на путу
дугом 50 км изрони једанпут
и да ће јој и у том случају
бити признат светски рекорд.
Цејн је кренула 24. августа
на свој тешки подводни пут,
на пут, који ју је водио пра-
во у пропаст.

И стварно, настало је из-
ненађење. Када је Цејн стиг-
ла с мужем, баш је такмиче-
ње у роњењу било у току.
Један гњурац из морнарице
намеравао је да обори до-
тадашњи рекорд од 48 часо-
ва, али није издржао ни чет-
вртину пута а већ је изашао
на површину. Тада је скочи-
ла Цејн и успела да остане
под водом 62 часа и тиме по-
стави нови светски рекорд.

Оно што је после тога до-
шло изгледа као бајка из хо-
ливудске фабрике снова. По-
стала је доживотни почасни
члан не само америчких него
и многих интернационал-
них гњурачких клубова. Ра-
дио, телевизија и филм, од-
једном су почели да се оти-
мају за њу, а индустријска
предузећа су јој нудила фан-
тастичне суме да би своју ро-
бу рекламирали под њеним
именом.

Тако се брачни пар Бал-
дасар прочуо по целом аме-
ричком континенту. У току
свега тог слава Цејн је и
даље постављала нове свет-
ске рекорде. Када је један
гњурац из морнарице оборио
њен рекорд од 62 сата, по-
прављала га је плански, мало
по мало, док није постигла
100 часова непрекидног ро-

по сата. При томе је јела са-
мо нешто течне хране. Пре
него што су је извукли на
површину, додали су јој не-
сесер да се лепо удеси за
фотографе.

И заиста је врло лепо из-
гледала на фотографијама ко-
је су изашле у свим новина-
ма континента. А стварно,
после те сцене удешене за
новинаре, морала је одмах у
болницу. Лекари су устано-
вили тешко запаљење коже
на целом телу, затим узне-
мирујуће знакове анемије у
след недовољног храњења,
тешку повреду десног ока,
гнојење у оба уха и упалу
плућа.

Па ипак када су Цејн на
болничкој постељи упитали
шта ће даље учинити, одго-
ворила је смешели се:
— Отићи ћу у Европу и
Преронити Канал.

И она је свој план почела
али је он тако потпуно про-
пао да је њен муж одлучио
да менаџерску делатност ко-
начно напусти и оде на
филм. А Цејн, по оцени лека-
ра, неће више моћи уоп-
ште да плива а камоли да ро-
ни. Штавише, изгледа да ће
се кретати само у столицама
на точковима. Лекари су уста-
новили повреду плућа, тешко
срчано обољење и одузетост
десне ноге. Остаће глава на
десно ухо, а на оку ће мо-
рати да се изврши компли-
кована операција.

Када је у Америку стигао
глас о њеном стању, нови-
нари су објавили велике члан-
ке, а женска удружења су
слала у Лондон стотине теле-
грама саучешћа.

У ситуацији која је личила
на националну жалост само
је један женски лист сачувао
здрав и људски разум. „Че-
му све то са рекордима ро-
њења и препливањем Ка-
нала?“ — пита писац чланка.
„Представе какве нам је из-
водила Цејн Балдасар нема-
ју са спортом никакве везе.
Она је једино желела да по-
стане богата и славна. А са-
да јој је поднесен рачун“.

ПРЕТИ ОПАСНОСТ...

Корњаче су становници земље већ милионима година,
а данас неким врстама прети опасност да нестану.
Женке додуше носе велики број јаја и закопавају их
у врео песак на морској обали. Али већ на кратком путу
којим младунци, тек изишли из јаја, треба да пређу да
би стигли до свог воденог пребивалишта, постану жртве
прождрљивих морских птица. Па ипак највећи непри-
јатељ корњача је човек: оклоп једне врсте је драгоцен
месо друге врсте даје укусну супу, а становници азијског
приморја цене и њихова јаја као посласницу.

Од једне врсте корњача прошле године остало је 2.000
пари у Јужном кинеском мору. Сада их има једва хи-
љаду. Пошто оне носе јаја на истој обали Малаје, влада
је израдила план о њиховој заштити: ко жели да скупља
корњачина јаја мора да набави „ловачку дозволу“, а она
ће се издавати само ограниченом броју скупљача. Осим
тога у време кад корњаче легу јаја предвиђене су две
ноћи „поштеде“, када ће само људи опуномоћени од владе
смети да скупљају јаја и да их транспортују у специјално
уређени центар са инкубаторима. Пошто се излегу мале
корњаче, чуваће их ту недељу дана да ојачају, а затим
ће их пуштати на слободу.

ВРХУНАЦ ЗАБОРАВНОСТИ

Врхунац заборавности показао је белгијски бициклиста
Жозеф Босманс приликом једне трке у Фландрији. У ша-
реној мајици, са торбом која је била набијена провијантом
појавио се на старту, али је заборавио само једну стварицу
— бицикл.

— То је само зато што се тркачи данас довозе ауто-
мобилом на старт — гунђао је стари „фламандски лав“
Брик Шоте. — У наше време долазили смо на полазно
место бициклом, па је искључено било да га заборавимо.

ОДГОВОРИО МУ

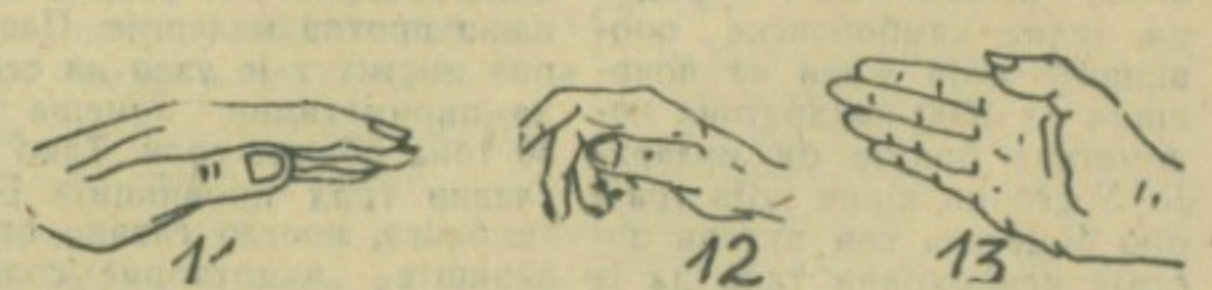
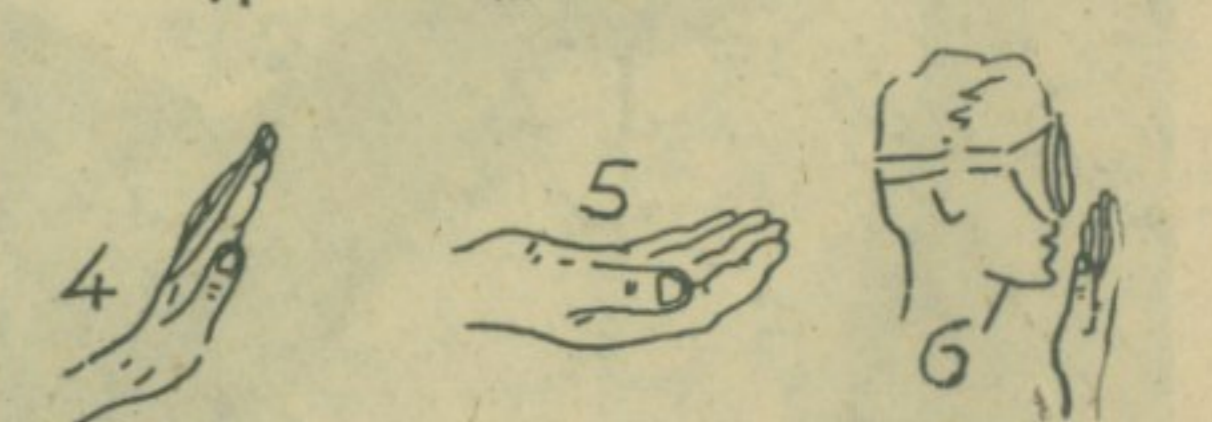
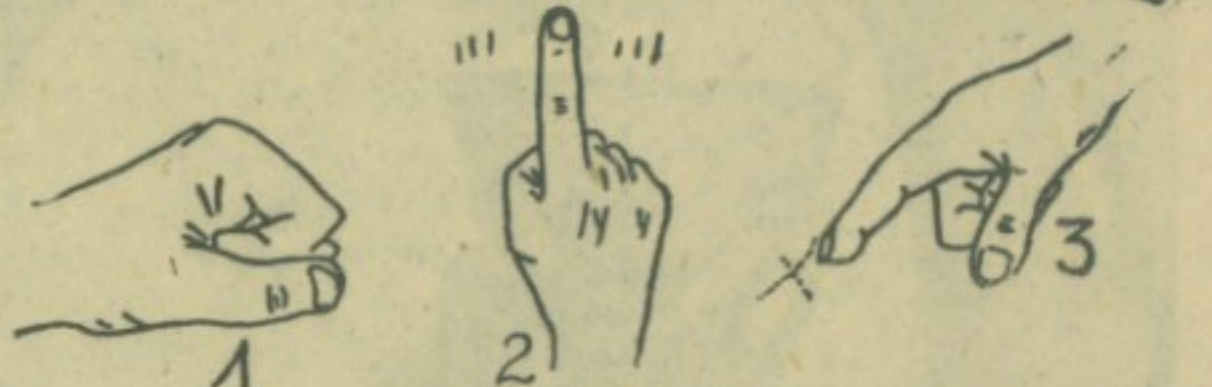
Алек Гинис, полазећи журно од куће ставио је на
главу шешир наопачке. Тек што је крочио на улицу неки
човек га опомену:

— Господине, шешир вам стоји наопачке.
— Баш сте чудни — одврати глумац. — Па ви уопште
не знате у ком правцу намеравам да идем.

ЈЕЗИК РОНИЛАЦА

Рониоци док су
под водом, нарав-
но, не могу да
говоре али се
споразумевају на
рочитим знацима,
које изводе рукама. Ево сли-
ке и тумачења знакова:

1. Грч. Шака се наизменич-
но стиска и отвара па ставља
на оно место на телу где је
наступило грч.
2. Не. Кажипрст се помиче
лево и десно.

3. Оштећено ронилачко о-
дело. Кажипрстом се прави
крст на оном месту где је
одело пропустило.

4. Чекај! Отворена шака
се пружа према партнеру.

5. Умор. Шака окренута на
горе полако се помиче горе-
доле.

6. Мука. Шака се положи
на уста и скине.

Тај знак се у води чује до
20 метара дубине. Партнер
га чује и излази на површи-
ну.

12. Рак. Прсте савити и
правити брзе покрете као
животиња при кретању.

13. Рибе! Руком правити
брзе покрете у смеру где се
налазе рибе.

Крвава језеро чува своју тајну

Италијански про-
фесор Ђерола по
ново ће овог ле-
та покушати да
помоћу хемиј-
ских анализа од-
гонетне једно од највећих
чуда природе на свету: тај-
ну језера Товел које се налази
50 километара североза-
падно од италијанског града
Тренто. Сваке године у исто
време — од краја јула до кра-
ја августа — планинско језе-
ро Товел, које лежи на 1250
метара надморске висине у
подножју масива Брента, о-

боји се црвеном бојом. О о-
вом чуду природе испредене
су многе легенде. И данас се
још прича да су стражари
бранећи лепу крајину Три-
сингу били сатерани у језе-
ро и да је крв самртника обо-
јила његову воду. То је само
једна од легенди.

Научници су, међутим, по-
кушали да нађу реално објаш-
њење ове појаве. Откада
се 1898. године природњак
Дамјан заинтересовао за је-
зеро Товел, о њему су до да-
нас италијански и страни на-
учници објавили 32 научна

рада. Међутим, тек испити-
вања Виторија Маркесонија,
родом из Тренте, дала су
стварне резултате. Он је, на-
име, утврдио да у језерској
води пливају сићушне алге
— просечна величина им изно-
си два стота деда милиметра —
које под одређеним метеоро-
лошким условима излучују
неку црвену материју. Ти у-
слови су: одређена летња
температура, јака светлост и
одређене водене струје које
терају алге према јужном де-
лу језера. Кад је небо обла-
чно, вода се само лако обо-
ји. Ноћу црвена боја нестаје.
Према имену проналазача те
алге су добиле име „глен-
одинијум сангвинеум марке-
сони“.

Међутим, Маркесони је са
мо задигао завесу која по-
крива тајну језера Товел јер
ни он није успео да одгово-
ри на питање због чега се
ова појава јавља само у о-
вом језеру. Наиме, алге из
Товела научници су пренели
и у друга језера. Упркос истим
или сличним условима,
до бојења воде у њима није
дошло.

Језеро Товел још чува сво-
ју тајну.

ДЕШАВА СЕ...

Дешава се да поштанске пошиљке понекад годи-
нама путују и кад најзад стигну где треба, адресат већ
више није у животу. Срећан изузетак је поштанска карта
којој је требало пуних 55 година да из Арансија у фран-
цуском департману Мез пређе 12 километара до Бовила.
Ова поштанска карта, данас већ занимљив музејски при-
мерак, предата је на пошту 23. маја 1906. године. И „већ“
пре неки дан уручена коме треба. Пошта не објашњава
зашто је карта задоцнила више од пола века, али изјав-
љује да се необично радује што је прималац још у жи-
воту.

Из једног дневника, вођеног у Шапцу 1941. године, доносимо одломке у којима је описано и прво стрељање неких шабачких грађана 21. августа те године и дата тешка атмосфера у окупираним граду.

ИЗ ЈЕДНОГ ДНЕВНИКА

као у
МРТВОМ
граду

16. август (субота). — Данас је потврђена вест да је село Скеда код Обреновца, спаљено и савршено са земљом... Стање у Шапцу је очајно. Страх од немачких репресалија, страх од скупоће и немаштине. Увече у пола девет (заправо у пола осам), кад је најлепше време за шетњу, Шабац личи на успавани град. Ништа се не чује, осим бата корака жандарма и стражара.

18. август (понедељак). — До подне је добовано кроз град да је увече слободан излаз само до осам часова. И синоћ, још је био дан — јер је то заправо тек седам сати — свако је журно да не застане на улици. У осам часова нигде никога. Чују се само тихи разговори по двориштима, као знак да град ипак живи иако су све улице пусте... Воз који иде за Ковиљачу у пет часова дошао је данас само до Штитара. Даље није могао, јер су партизани оштетили пругу. По заповести немачке команде, од Јутрос се свуда око Шапца, на три километра поред пруге, секу кукурузи. Секу их Срби избеглице, а жандарми, с пушкама, стоје уз њих.

19. август (уторак). — Већ три дана сунце жестоко пече. Јутрос одоше три немачка камиона са митраљезима и једним топом за Мачву. Како смо пред вече чули, вођена је прва битка код Сленичића и Змињака између партизана и Немца. Немци су довели једног свог мртвог и не колико рањених. Кажу да су и од Лознице довели два мртва немачка војника... Данас су ограднили летвама тро-

тоар пред хотелом „Зелени венац“ јер су у ресторану Немци а горе „Орте команда“. Плаше се да неко не убаци бомбу!
20. август (среда). — Чујемо да се и данас у Мачви воде жестоке борбе. Пет ве-

заних људи дотерали су Немци у Шабац. Кажу да су из Богатиња.

21. август (четвртак). — Синоћ, већ пред сам мрак, пронео се глас кроз Шабац да ће ове ноћи партизани извршити напад на град, јер су Мачва и Поцерина потпуно у њиховим рукама.

Дан је био врло топао, а вече дивно. Сви су седели у својим двориштима и тихо разговарали. Никома се није журило да легне. Било је све тихо. Тишину је нарушавала само хука камиона, који су, у размацима, јурили улицама. Трзали смо се на сваки њихов тутањ, ослушкивали да ли има нешто сумњиво. Тако су се мешали дремеж, сан, јава и трзање све до четврт до два ујутру. Наједанпут се кроз тиху ноћ проломиле прасак пушка. Затим други и трећи плотун. Зачу се још десетак појединачних

пуцњева. Помислили смо: напад је почео! Поскакали смо из постеља. Многи су се облачили и обували.

Али, после овога све се опет утишало. Чуо се онда бат војничких цокула Карађорђевог улицом. Провирујући кроз прозоре и, неприметно, кроз капије, видели смо 40—50 немачких војника како марширају. Међу њима је био и један човек у белом. Доцније смо сазнали да је то био Фејеш, командир шабачких ватрогасаца... Залупали су на неколико капија и кад су дошли на доњорску пијаци (тако смо мислили) одјекнуше опет три плотуна, а затим и неколико појединачних пуцњева.

Опет се чуо бат. Враћали су се натраг Карађорђевог улицом ка центру града. Мало смо се смирили. Сматрали смо: пуцају да застраше народ, а лупају на капије не-

ких да би проконтролисали да ли су ту они који су им сумњиви.

После извесног времена опет се зачу пуцњава, али сада подаље, са мачванске пијаци. И све се намах смири. Опет смо легли. На црквеном торњу избило је три сата. Ноћ је топла, небо ведро, петлови кукуричу а пси лају.

Јутрос, кад је у пет часова смело да се изиђе на улицу, имали смо шта и да видимо. На пола пута за доњорску пијаци опет два. Тако сазна- досмо страшну вест да су но-

ћас Немци стрељали неке грађане. На доњорској пијаци стрељани су др Бора Тирпић и Милутин Војновић, бравар. На главној раскрсници, пред „Зеленим венцем“: др Алфред Коен, лекар, и оних пет сељака које јуче дотераше из Богатиња, а на мачванској пијаци: извозник Риста Укропина и кројач Миљковић Јовановић.

Били смо изненађени и утучени. Свуда мир, мртва тишина. Нигде двоје заједно. Нико ни с ким да проговори ни једну реч. Свако погнуо главу и жури. При сусрету само неми погледи. Нигде нико не стоји, нити застаје. Нешто пре девет почеше да купе мртве и да их вешају о електричне стубове. Чинили су то Јевреји избеглице под командом немачких војника. Подигли су их толико високо да би човек могао само да им дохвати ноге.

Око подне спустио се прави пљусак. Киша је падала све до четри сата.

Око пет часова поподне покупише убијене, набацаше их једне преко других на општинска теретна кола и одвезоше на доњорско гробље. Три одељења немачких војника прођоше Доњим шором, према гробљу, у потпуној ратној спреми.

Око пола шест појави се сунце на час-два и опет се наоблачи. Неко пронео глас да је слободан излаз само до шест часова. Улицама настаде права трка. Свако је журно да стигне што пре кући. После се показа да је излазак ипак до осам часова. Али већ у четврт до осам — увелико је још био дан — на улицама није било никога.

Шабац је лично на мртв град!

С КОЛЕНА НА КОЛЕНО

Чланови породице Фриберг из генерације у генерацију посвећују се грађевинарству. Тврди се да су они подигли половину кућа у шведској вароши Кристијанстеду који има 30.000 становника. Данас отац и син раде на истој згради. Едвин има 76 година. У својој младости, око 1900. године примио је надицу од 12 ера на сат, а данас она износи десет круна. Његов син Гунар, коме је 43 године, почео је да учи занат код оца пре 30 година. Доцније је преузео очеву радњу и отац му је сада најстарији радник. Седамнаестогодишњи Еверт учи занат код оца и деде.

— Кроз коју годину положићу мајсторски испит — каже Еверт и тада ће у Кристијанстеду бити три грађевинска мајстора по имену Фриберг.

САД РАДАР...

Да би једном већ престало нагађање о брзини лета фудбалских „бомби“ шеф хамбуршке полиције, иначе велики љубитељ спорта, ставио је на располагање кола која служе само за откривање прекршитеља саобраћајних прописа. Уместо аутомобила и мотоцикла радар је овог пута „ловно“ лопте. Највећа утврђена брзина износила је 87 км на час. Изненађење је било у томе што овако јак шут није испалио неки ас, на пример, Јув Селер, него скромна резерва Ханс Кремер. Због озледе леве ноге Јув је морао да штеди десну и његова „бомба“ летела је само 62 км/час.

Из повести позоришта

НЕМА ОПЕРА

Француски композитор Франсоа Обер (1782—1871) написао је оперу La muette de Portici (Нема девојка из Портичија). Та „велика опера“ како се иначе називају озбиљне опере трагичног карактера, има једну необичност — главна улога је поверена не певачици него глумици која игра — нему девојку.

ПОЧЕТАК

Пошто је завршио Париски конзерваторијум где је био ученик љубимаца Жака Фромонтала Халевија, композитора опере „Јеврејка“, Жорж Бизе је добио прву велику награду за тек написану — оперету — „Доктор Миракл“. Велики композитор опере Кармен почео је каријеру — оперетама.

ПРАВИЛНИК

Образован музичар, добар певач и аутор већег броја дела сада само делимично сачуваних Хрват Јурај Виснер Моргенштерн (1783—1855) био је члан многих филхармонијских друштава и због тога се веома поносио. Као члану музичког друштва поверено му је да изради правилник за Музичку школу основану у Загребу 1829. године, која је после прерасла у Музичку школу „Лазаревог завода“ а данас је Музичка академија.

Познато је да у Италији, Шпанији, Бразилу или Мексику, овацијама понекад нема краја ако је који певач одушевио публику неком песмом или оперском аријом. Дешавало се да певач услед тако великог одушевљења публике и физички страда.

Гледаоци и позоришна публика европских земаља приликом одушевљења остају дисциплиновани и ретко прелазе дозвољене границе. У многим земљама религиозно одушевљење које је пратило ритуалне игре приказиване у средњем веку и одушевљење које данас прати приказивање разних комада на позорници — готово је истоветно. Наравно да све зависи од културног степена на коме се публика налази, а у првом реду од њеног темперамента.

Сметње непожељне

Да је ово тачно може видети из огласа који је објавио један директор позоришта у држави Мисури: „Умољава се публика да не

»Не пуцај на пијанисту«

ПОЗОРИШТЕ И ПУБЛИКА ДРУГАЧИЈИ НЕГО КОД НАС ОДУШЕВЉЕЊЕ ПРЕМА ТЕМПЕРАМЕНТУ

омета представу буком, нити да гласно псује или насрће на посетиоце или глумца! Не наводите друге посетиоце да глумце нападне или да им прете!

Не бацајте флаше и друге предмете на позорницу!

Кинеско позориште праћено децим плачем.

Кад Европљанин ступи први пут у кинеско позориште остане запањен. Мајке долазе у позориште са свом својом децом, седе, хране их и поје и покушавају да смире децим плач. Понекад успевају да баце и по који поглед на позорницу.

У овим позориштима глумци по осам па и десет часова дневно приказују по прастарим сценским обичајима, игре са змајевима и витезовима. Овакве представе праћене дреком деце, одржавале су се стотинама, па и хиљадама година, увек на исти начин.

Додуше, данас у Кини и Јапону постоје модерна позоришта без деце дреке. Али Кинези из широких народних маса радије иду тамо где позориште „игра цео дан“.

Бебе у шпанској опери

У Шпанији се могу често видети међу позоришном публиком мајке са заспалом бебом на рукама. За време опере мајка се труди да се беба не пробуди и не удари у протестни плач.

Природно је да се у Шпанији не пуца на уплакване бебе као што је и на Дивљем западу забрањено да се пуца на пијанисте.

Остаје истина да свако доба има своје позориште, а свако позориште своју публику.

НЕКАД И САД

Росини је веома рано почео да компоује али је рано и престао. Читавих 40 година до смрти није написао ништа значајније а сам је о томе говорио овако:

— Ранije су мелодије тражиле мене, а сада бих ја морао поћи у лов за њима али немам нимало више расположења за то.

ЈЕДНО ГОСТОВАЊЕ

На Риједи је 1896. године, тада наравно италијанској, гостовала Миланска опера са „Боемима“ Бакома Пучинија. Извођењу је присуствовао и сам композитор а главну мушку улогу у опери, песника Родолфа, певао је Енрико Карузо тада сасвим млад, певач-почетник у чију су се да ровитост и способност уверили одмах поред Пучинија и други слушаоци.

МАЛЕНКОСТ

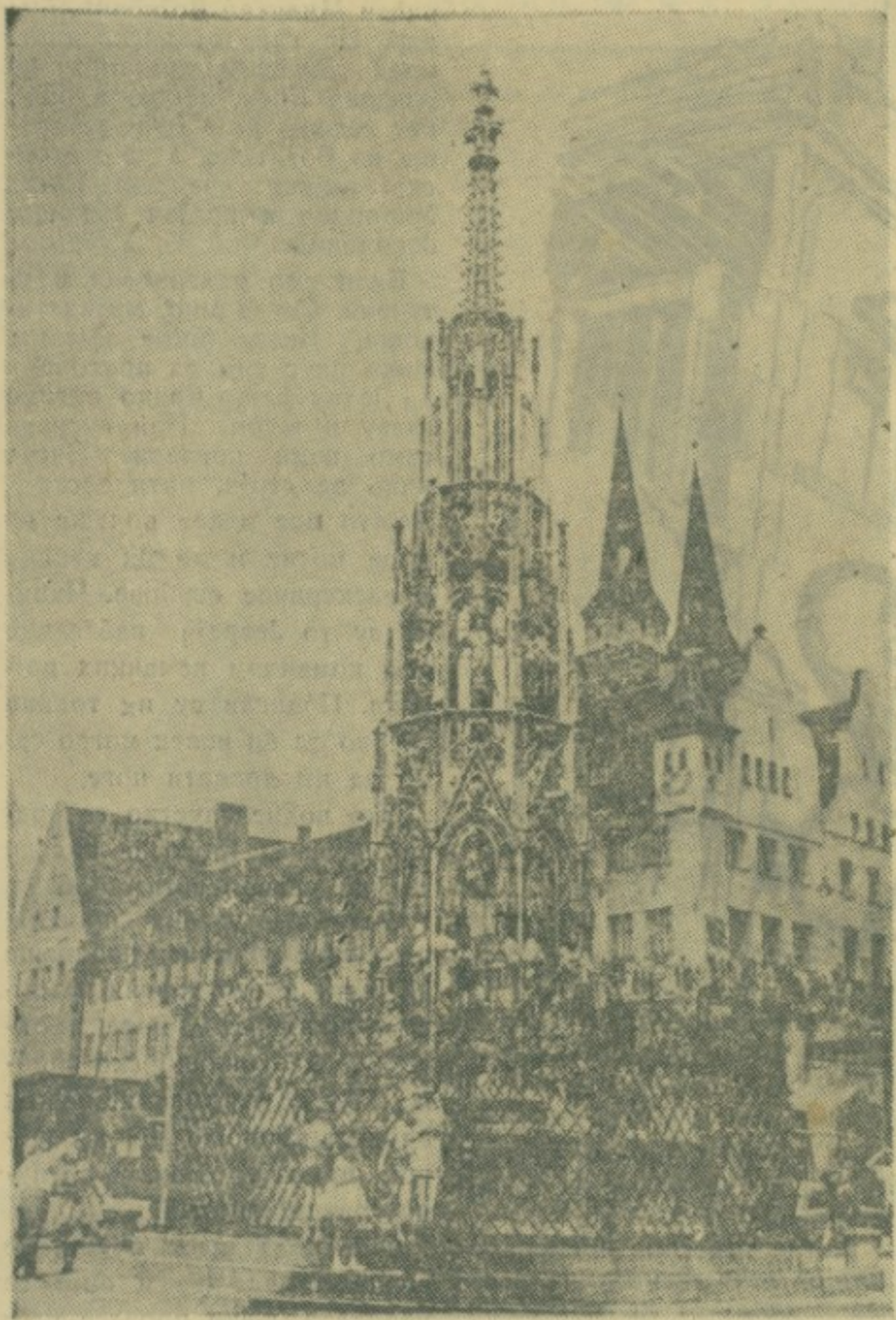
За неки бечки часопис тре бало је Ватрослав Лисински, хрватски композитор да напише чланак о уметничким приликама у Загребу. Када је поред других музичких радника морао да помене и себе написао је ово: „Моја маленкост има ту част, али само част (јер није добијао никакаву новчану награду) бити надзорник школа музичког друштва. Та је маленкост приморана давати приватне часове да не би постојала још већа маленкост“.

ПРИРОДНО

Веризам као крајње натуралистички правац почео је да се развија у Италији почетком седамдесетих година 19. века — и у сликарству и у литератури и у музици. Према томе „веристичке опере“ су оне у којима се приказују истинити догађаји из живота са свим лепим и ружним странама. Једноставне мелодије у њима, сличне народним, допадале су се љу-

дима. Две најпознатије опере тога правца које се и сада изводе и нашој сцени, јесу: „Кавалерија Рустикана“ Пијетра Маскањиа (1863—1945) и „Пајаци“ Руђера Леонкавала (1858—1919).

»ЛЕПА ФОНТАНА«

На главном тргу у Нирибергу уздиже се у готском стилу „Лепа фонтана“ која своје име с правом носи јер је једна од најлепших и најкитњастих фонтана у Немачкој.

Грађење овог уметничког дела почео је вероватно за време цара Карла IV, око краја 14. века, мајстор-уметник Хајнрих Парлер. Камена пирамида висока 20 метара лежи на осмоугаоном постољу. Украшена је са 40 скулптура поређаних у четири реда. У првом реду на постољу — скулптуре представљају: филозофију и седам „слободних вештина“ (граматику, реторику, дијалектику, геоме трију, аритметику, астрономију и музику), изнад њега, у другом реду су четири глав на црквена оца, затим скулптуре седам изборних немачких принчева и девет хероја — три незнабошца, три Јеврејина и три хришћанина, краљ Артус, Карло Велики и Готфрид од Булоње. Најзад, у последњем реду, на врху, Мојсије и седам пророка из старог завета.

Ограда од кованог гвожђа потиче из 1587. године. У горњем делу ограде још се може видети оно што се звало „златна алка“, алка шегрта-уметника која је некад била симбол града Нириберга. Остала је и до данас прича да је један шегрт-бравар уметноу ову алку у ограду, без знања свог господара.

Није требало

Рођен у сиромашној породици гостионичара у сиромашном италијанском месту Ронколи, Верди до своје 19. године није имао готово никаквог музичког образовања. А када се пријавио да студира на конзерваторијуму у Милану био је због тога одбијен. Свирао је сам на неком смешном спинету (некој

врсти клавира) и кратко време пошто је научно ноте почео је да пише: ноте и — само њих. У старости, када је већ имао врло плодно дело за собом, опере које се и сада изводе на свим позорницама света: Риголето (1851), Трубадур (1853), Травијата (1853) Бал под маскама (1859), Анда (1871), Отело (1887),

Фалстаф (1892), написао је незадовољан и резигниран једном пријатељу: „Жалосно је што у својој старости морам сумњати у вредност свих тих мојих нота. Како се кајем. Сва је срећа ипак што у мојим годинама нема много времена за то“.

»ЗЕМЉА БЕЗ СУТРАШЊИЦЕ«

Мада је клима у канадским тундрама сурова, неки људи су за њих присно везани. То су углавном ловци на северне лисице и самуре. У Јеловкнајфу удаљеном 400 километара јужно од поларског круга, у срцу канадске тундре, у сред ноћи је дан. Половином јула на том крајњем северу сунце уопште не залази. У овој области, шест пута већој од Француске, живи свега 17.000 становника: белца, Индијанаца и Ескимана.

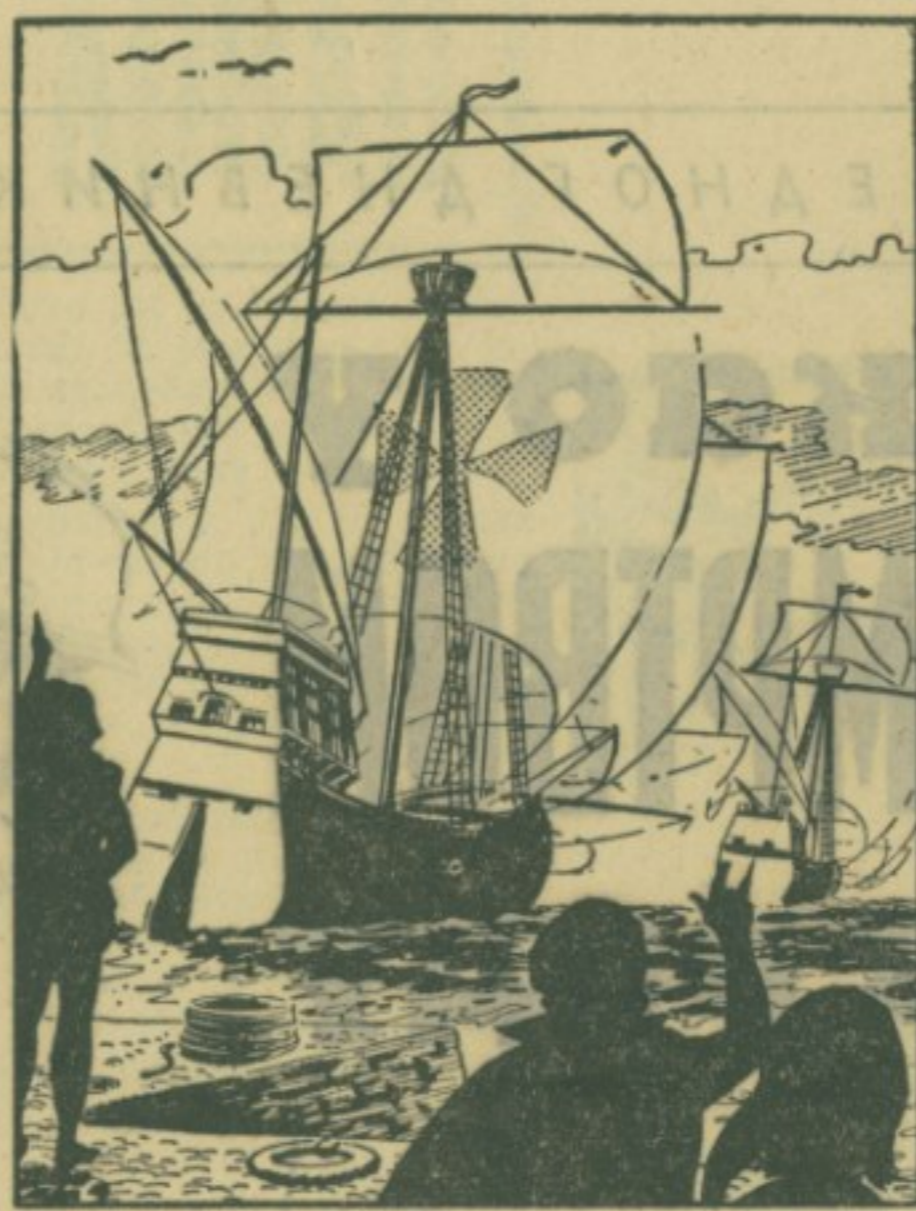
Када је једном било страшно хладно, и термометар

показивао минус 57 степени човек је тамо пожелело само једно — да се загреје. Кад би хтео бензин да запали шибцом, она би остала без дејства. Требао би прво упали ти дашчицу да би тек после букнуо бензин који је био смрзнут.

Овај кутак Индијанци с правом називају „земља без сутрашњице“. То постаје јасно тек ако се тамо проведе извесно време. Када се човек у том крају шета у кошуљи с подвртним рукавима једва може да поверује да је тло на свега 45 сантиметара испод њега — вечита ледена кора. Ако становницима за-

треба гроб да некога сахране — зими га већ имају спреман, јер преко лета наложе ватру да би се земља откравила и онда пијуцима начине онолико гробова колико мисле да ће им бити довољно до другог лета.

Стари град се налази на великом језеру Рובה, већем од Онтарија. Усидрени, нарочито направљени хидроавиони љуљускајући се очекују истраживаче злата и ловце. У близини је једно индијанско село, око чијих колиба су везани пси за вучу свињаца. Слични вуковима они не умеју да лају већ само урлају. Људи везују псе на одсто-

Са око сто људи Колумбо је 3. августа 1492. године кренуо на пут са три малене лађе из луке Палос на Канарским острвима. „Санта Марија“, његов „адмиралски брод“ био је дуг свега 27 метара, док су остала два „Нина“ и „Пинга“ имали по 21 метар. Једини поуздани инструменти за навигацију на које се могло поуздати били су компаси.

Малена флота усидрила се десет дана касније код Канарских острва. Ту су се последњи пут снабдели храном и извршили оправке на крми. Када су 6. септембра дигли sidra и узели курс према Западу, залповали су морем којим долге нико није пловио. Канарска острва су у оно време била крајња тачка на Западу коју је човек открио.

Колумбова путовање

Када су се обриси Канарских острва изгубили са хоризонта Колумбо и његова посада су се стварно нашли у „непознатом мору“. Тада није било мапа по којима би могао да се оријентисе. Једино што му је преостало било је да плови право на Запад док не дође до неке обале. Већи број морнара, а и неки од официра, у то нису уопште веровали.

Мала флота је пловила ка Западу већ три недеље по лепом времену и повољном ветру. Посада је почела да бива нетрпљива да би ускоро постала незадовољна и свој немир претворила у отворену побуну. Захтевала је да Колумбо изда наредбу за повратак, јер је чврсто веровала да неће, пловећи на Запад, наићи уопште на какву земљу.

(Наставиће се)

јању да се не би поклати међу собом а ипак на довољно дугачком ланцу да би дохватили вука ако их нападне.

Око језера су велике мочваре пуне комараца. Не треба се чудити што људи са крајњег севера миришу на дим, јер се они њим бране од комараца.

Главно занимање Индијанаца у овом крају је лов на карибуе од којих добијају месо за исхрану, кожу за одело, а од њихових нерава конце за мрежу. Уколико нема карибуа људима запрети глад.

Најопаснија животиња севера је прождрљивац. Кад се улови више пастрмки оне се оставе за дане када је лов не могућ, али се морају добро чувати да их не би пронашао прождрљивац који је у стању да поједе три до четири стотине комада одједном.

Тамо се људи враћају са голф утакмица у 3 или 4 сата ујутру и по свему изгледа да је ту теško водити нормалан живот пошто никада нема ноћи, па се добија утисак да тв нико уопште и не спава. Усамљени трапери да се не би преварили у свом календару — препостављају дане. Ту се губи сваки појам о времену јер сати и минута не представљају готово ништа. На основу свега овога јасно је зашто ову земљу дову „земља без сутрашњице“.

Становници никад не воде рачуна о времену и жиге увек добро расположени. Тамо не може да се учини никакво дело — јер је лети вично и ноћу, а зими — човек са собом оставља трагове куд год прође.

Домаћи кваришеј

Као дечак Франц Шуберт (1797—1828) био је питомац у бечком конвикту где су дечаци учили певање, познатом под именом Wiener Sängerknaben.

За време празника долазио би кући и обично доносио по коју нову композицију, понекад гудачки квартет — за њихов ломаћи квартал. Отац је свирао на виолончелу, старији брат Фердинанд на првој, а други брат Игнац на другој виолини. Мали Франц на виоли. Иако најмлађи он је био најтачнији при извођењу: прво што је знао напамет своје дело а друго што је хтео да тачно чује како оно звучи. Ако би браћа погрешила опомињао их је озбиљно. Ону би понекад само опростио али би и њему знао да каже: „Чини ми се да и отац може да погрешити“. То су била прва извођења његових дела на којима је уочавао шта не ваља и поправљао, а ако би био задовољан добијао је нов полет за даљи рад.

У граду Абердину...

Недавно је у граду Абердину, у Шкотској, приређен за новинаре врло необичан ручак: бифтек са прженим кромпирима и грашком, затим малине, али све то је прво стајало више од годину дана у магацину, не у фрижидеру, већ на полици — у праху!

Пошто је из хране извучена вода, стављена је у кесице и херметички затворена а њен хемијски састав није нимало измењен. Супротно методама за сушење, употребљаваним у другом светском рату, храна се сада више не претвара у сивкасти прах без укуса већ задржава 95 до 100 одсто од свог укуса, а кад се стави у воду добија свој првобитни изглед. Овај начин дозвољава чување намирница у свакојаким клими и на неограничено време. Таква храна је много лакша и заузима мање простора. Са сличним намирницама у рукасу Хилари је освојио Еверест а сэр Вилијем Фуке постао херој Антарктика.

Осушени абердински бифтек лак је и личи на сунђер. Комад од два килограма после сушења је тежак само један килограм. Када се суви комад стави у суд с водом, за неколико секунди упије потребну течност. Сасушени хемоглобин такође се испуни водом и крв је поново свежа. Месо се пече 4 минута са сваке стране а кад се проба има укус као да је изваћен из фрижидера.

После проналаска кугица за конзерву, ово је најсавршенији начин конзервисања хране.

Бестежинско стање...

Физиолошке и психичке реакције бестежинског стања у светлости најновијих искустава америчких пилота. Необични доживљаји мајора Јегера. Систем Хабер за неутралисање тежине.

Бестежинско стање представља је данас од најсложенијих проблема интерпланетарне навигације. Пре него што се он у потпуности реши ниједан астронаут неће моћи да појде у свемир. И Жил Верн се бавио њиме а посматрање или доживљавање бестежинског стања може изгледати врло занимљиви па чак и смешно.

Досадашња њива искустава у овој области су врло мала. Познато нам је непријатно осећање приликом спуштања лифта што настаје услед неприродног подизања органа чији терет није више у равнотежи са притиском суспензивних лигамената.

Често се погрешно мисли да „слободни пад“ падобранца доводи до бестежинског стања. Међутим, то није потпуно бестежинско стање јер нема ни правог „слободног пада“. Када достигне брзину од 250 километара на сат, пад тела се услед отпора ваздуха више не убрзава. Право бестежинско стање се

Заштита фонтана

Недавно је издато наређење полицији да и дану и ноћу заштићује све градске фонтане од најезде иностраних туриста. После Фелинјевог филма о слатком животу све већи број туриста хоће да свој боравак у Риму задржи у сећању снимцима фонтане. Све би још било добро када би се они само сликали крај ње — али свако жели да се окупа у фонтани као Анита Екберг, носилац „слатког живота“ у Риму.

Невоља гола најбоља школа

Мали приватни авион детео је изнад Индијане. Осим сопственика, 47-огодишњег Лојда Ц. Фреверта, који је управљао авионом крај њега су били његова жена и дванаестогодишњи син. Изненада ударила га је срчана кап. Машина је почела нагло да пада. Ужаснута у први мах, жена се ипак прибрала. Уз помоћ сина одмакла је мртво тело свог мужа (да би прихватила управљач и извела маневар за принудно спуштање. Мала дотле никад није управљала авионом, успела је да га спусти на неку ливаду. Апарат је био јавко оштећен, али су зато они обоје остали живи. Мајка је задобила лакше озледе, а син неколико убоја, али је могао да оде до најближе куће и позове помоћ.

даље дејствује на људе али ако би се у његовој унутрашњости налазио миш или нека друга животиња они више не би осећали своју тежину већ би слободно лебдели.

Полазећи од овога амерички пилот Чарлс Јегер је први свом млазном авиону дао правац кретања балистичког пројектила. Када је на свом турбореактору достигао максималну брзину он се сунувратио вертикално ка земљи. На тај начин је још више повећао брзину, а онда је постепено исправљао апарат све док он није почео да описује параболан лук сличан класичној путањи топовског ђулета.

Од тренутка када је авион почео да прави узлазну параболану путању Јегер више није осећао своју тежину. Оловка која се налазила крај њега на столу полетела је у вис и остала да лебди. Она му је послужила као помагач и барометар за правилност кретања авиона. Чим би оловка отишла сувише високо или сувише ниско Јегер је знао да се мења правац и вештим маневрима је враћао свој авион на идеалну балистичку путању.

Ево како је Јегер описао своја осећања за време бестежинског лета који је трајао више од 35 секунди:

— Осећао сам се врло чудно. Прво сам имао утисак да пропадам у понор а затим ми је глава постала тако тешка да сам изгубио сваку оријентацију. Учинило ми се да се полако крећем у круг и после 15 секунди потпуног губитка оријентације осетио сам неодољиву потребу да се спасем па сам гурнуо командну палицу.

Недавно су по Хаберовом методу извршени многобројни експерименти са групама пилота. Бестежинско стање је трајало до 50 секунди. Људи су као рибе у акваријуму лебдели на леђима или стомаку. Сви они који су ово искусили изјављују да је то стање врло тешко.

СИТНО — ЗАНИМЉИВО

— Да ли заиста могу каменом да лупим овај зид? — упитао је један посетилац представника немачког вртарског предузећа — кад је пролазио поред једне њихове стаклене баште.

Пошто му је овај смејући се одобрио, бачени камен се одбио о провидан зид стакларе, јер она је цела била начињена од пластичне масе.

Нови проналазак је побудио интересовање свих повртара, јер град сваке године начини знатне штете нарочито стакленим баштама. Осим тога безбројна синтетичка влакна делимично одбијају светлост тако да су осетљиве биљке заштићене од сувише врелих сунчевих зракова.

Само, ова синтетичка материја је три пута скупља од стакла, док је израдна стаклених башта од те материје једноставнија — тако да су већи трошкови због материје делимично тиме надокнађени.

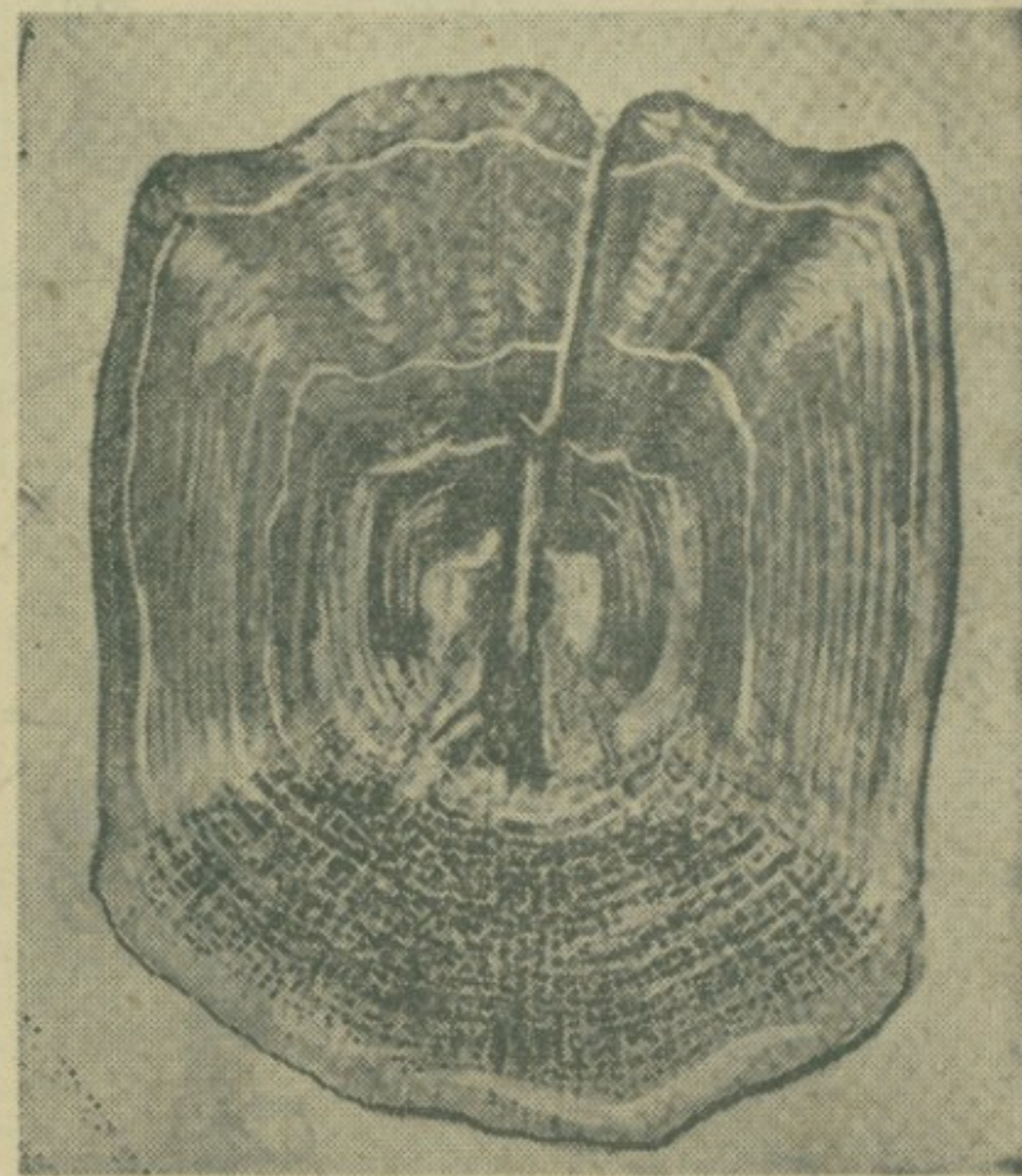
Највећи хотел у Западној Немачкој гради се у Франкфурту. Имаће 20 спратова, а поред других просторија, и комфорне собе за становање са 1000 кревета.

У Франкфурту ће 1962. године почети грађење трамвајске линије испод земље. Радови ће трајати 5 до 8 година.

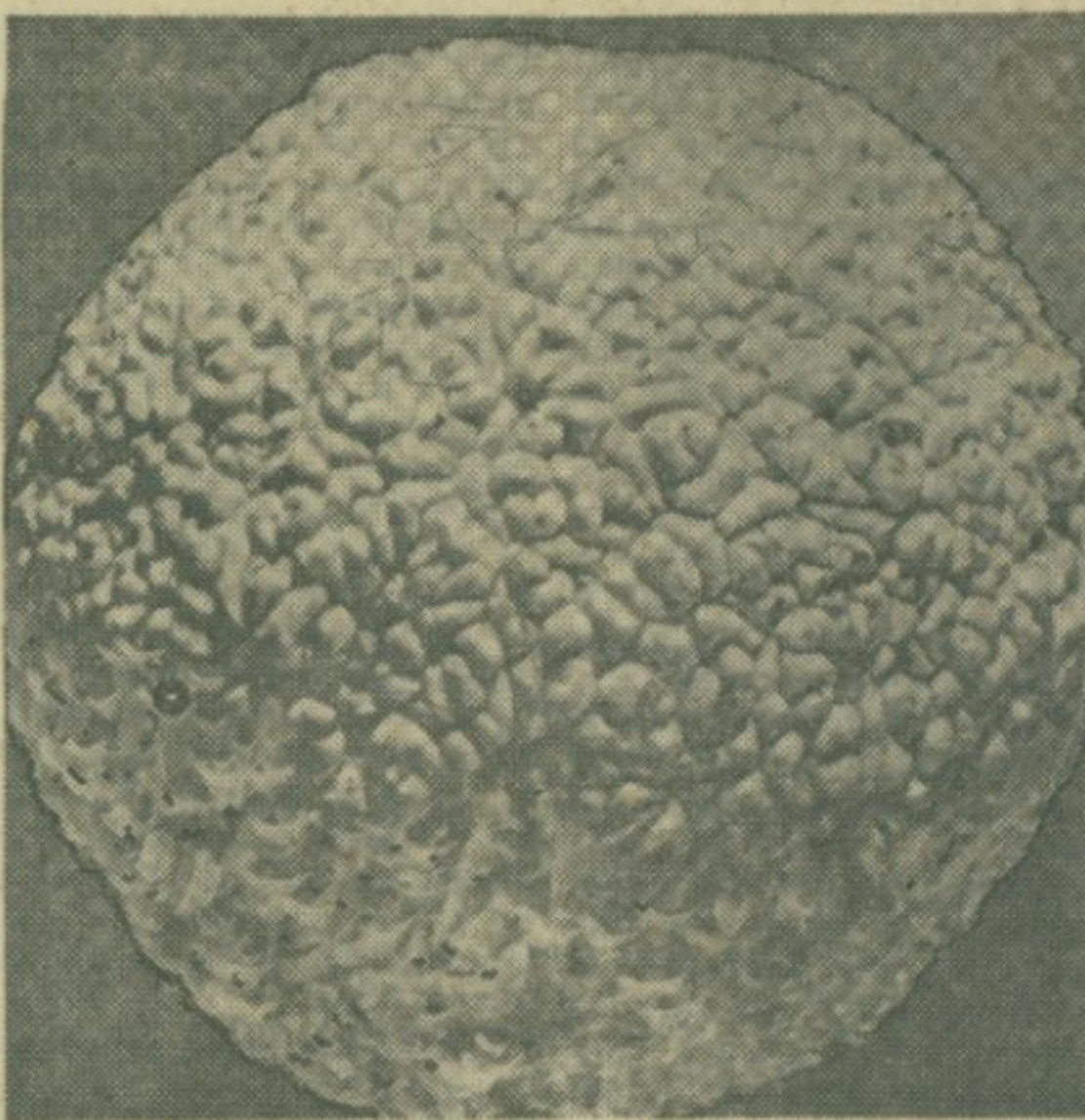
„Дечији врт“ за одрасле биће направљен у Франкфурту. То је у ствари специјалан терен за вежбање, намењен онима који уче да возе кола. Нови возачи, недовољно навикнути на градски саобраћај, моћи ће ту неометано под руководством специјалиста, добро да науче шофирање.

Пријатељи...

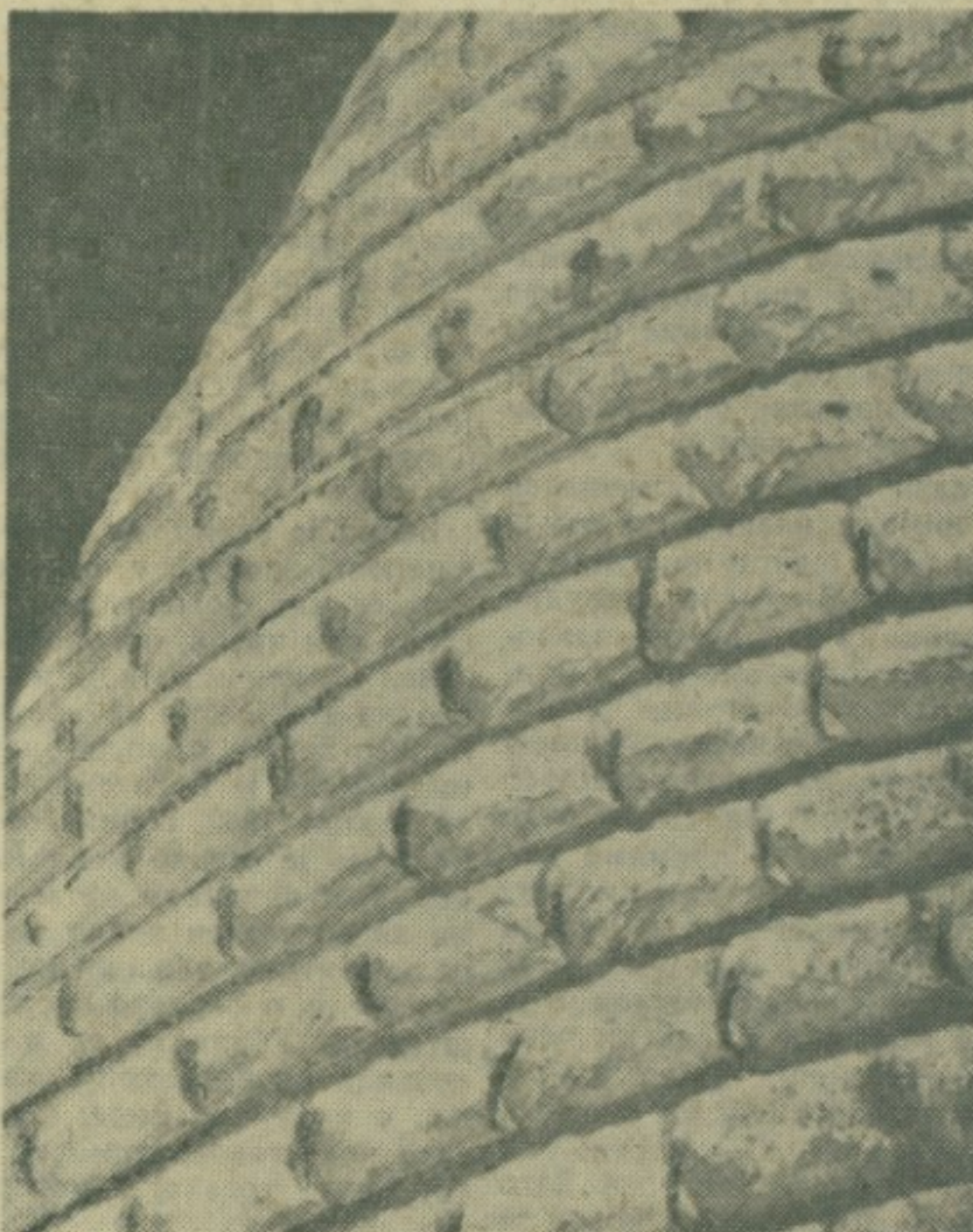
Чикашки грађанин Рој, већ старији човек, свакодневно је шетао по Линколн-парку. Ту је имао прилике да склопи пријатељство са веверицом Миртл, како јој он сам дао име. Кад је позове она дође, скочи му на раме и из његових уста узима лешнике. Миртл се толико припитомила да је чак и пред фоторепортером извела своју вештину. Неколико месеци се Рој трудио да стекне њено поверење и научи је да му скочи на раме.

Слика 1

Слика 2

Слика 3

ПЕЦКАЊЕ МОЗГА

Овде вам приказујемо слике неких „предмета“. Погодите шта је то. Ако не знате, даћемо вам одговор.

Слика 1 — представља рибуљу крљушт. Пораст прстенова показује да је крљушт стара 8 година; слика 2 — Осаги, врста поморанџе, плод је тврдог украсног дрвета које расте у америчкој држави Арканзас. Дрво се углавном сади као ограда за имања; слика 3 — крљушти зиб, врсте америчке штуке (Belone vulgaris). Као и у многих других риба и њена крљушт је бела на стомаку, а тамна на леђима, углавном због камуфлаже.

ЕЛЕКТРОНСКИ МИКРОСКОП У МЕДИЦИНИ

Нов период у медицини почиње крајем XVI века када је Холанданин Јоханес Јансен открио микроскоп. Отада је било могуће видети не само саставне делове нашег ткива, ћелије, него и прочитати њихову грађу. Захваљујући том открићу развиле су се нове гране у медицини: хистологија која проучава нормалну грађу наших ткива, патолошка хистологија која проучава промене у оболелим ћелијама, хематологија која се бави испитивањем састојака крви, нарочито белих и црвених крвних зрнаца и бактериологија, наука о микроорганизмима коју је открио Луј Пастер.

Тако је микроскоп постао једно од најдрагоценијих средстава за проучавање здравог и болесног организма. Али иако је та направа увеличавала ћелије неколико стотина пута, то ипак није било довољно да се продре у најтананију њихову структуру или да се виде још ситнији живи бића од бактерија.

Тек открићем електронског узра-микроскопа или хипермикроскопа — постигнута су увеличавања од сто хиљада пута, тако да се граница видљивости знатно помакла. Данас се овим микроскопом могу да посматрају предмети

величине милионитог дела милиметра!

Електронски микроскоп начињен је слично рендгенској цеви. Према томе, у безваздушном простору цеви налази се катода која представља извор електрона. Катоду се под напоном струје од 60.000 до 80.000 волти загрева до усјањања. Тако су у електронском микроскопу светлосни зраци замењени електронским. Захваљујући знатно краћим електронским зрацима омогућено је и посматрање много ситнијих предмета тако да се

и јако повишена температура у њему то онемогућује.

Електронски микроскоп је већ досад пружио могућност да се виде извесне творевине које су доскора биле невидљиве па чак и неке које нису ни наслућиване. Поједини преблими од велике важности за медицину сада су решени. На пример, дуго се дискутовало да ли бацили, једноћелијна бића, садрже јадро. Под обичним микроскопом се то никад није могло утврдити. Међутим, захваљујући електронском микроскопу сазнало се да бацил, проузроковач туберкулозе и бацил цревног тифуса садрже јадро.

Електронски микроскоп је омогућио да се открију и проузроковачи неких болести пре свега оних које су изазивала до сада невидљива бића — вируси.

Већ одавно је познато да пегавац изазива рикетија, ситно живо биће, али се доскора није знало како оно изгледа. Сада је његов облик познат па чак и његова величина — 475 милионитих делова милиметра!

Тек са открићем електронског микроскопа могло се видети живо биће које прождире бактерије тзв. бактериофаг. Кад се ови „прождирачи“ ставе у додир са заразном клицом види се како се они окупљају око ње. Како клицождери имају облик ексерса са главицом и репом они се „укивају“ у заразну клицу и кад са ње отпадну остављају за собом рупу. Тако се сазнало не само како изгледају бактериофаги већ и како они уништавају бациле.

Електронски микроскоп је велика помоћ медицини јер омогућује откривање нових чињеница, решање неких научних проблема, проучавање најситнијих творевина које до сада нису биле видљиве, нарочито вируса, који у последње време играју све значајнију улогу у нашем животу.

под електронским микроскопом виде честице милион пута мање него под обичним. Једи на је незгода за сада што се жива материја не може посматрати под електронским микроскопом зато што бомбардовање електрона, јонизација

ЉУДИ ПУСТИЊЕ

ИЗВРСНИ НАВИГАТОРИ И „ДЕШИФРАНТИ“ ТРАГОВА — КАЖЊАВАЊЕ ЧИТАВОГ ПЛЕМЕНА — ПРЕГОВОРИ ОКО ЖЕНИДВЕ — ЛЕКАРИ БЕЗ ДИПЛОМА — ГОСТОЉУБИВИ ЉУДИ

те туче изводиле сабљама, а у новије време — пушкама. Одлучну реч, на крају, имају племенске судије.

Њихови лекари, разумљиво, немају диплома, јер су студирали само на универзитетима живота. Али њихови савети и поступци се и цене и поштују. Тако, на пример, ако неко има јачу главобољу — буду га ужареном иглом. И — по причању Бедуина — болови брзо нестају! По ожиљцима на глави може се лако препознати колико је ко пута боловао „од главе“. Ожиљци на ноzi кажу да је по среди било неко реуматично обољење.

Веома су искусни у распознавању трава. Око 200 врста трава употребљавају за различита лечења, уместо лекова. Упркос том и таквом, неоспорно великом искуству у начину „природног“ лечења њихов просечан век је врло кратак.

Познати су племена: Аз-зума, Аулад, Али, Сурска, Ле-ха, Уат, Тајаха и друга. На челу сваког племена налази се поглавица који је обично богатији или поштованији човек. За све потребе сви се обраћају њему.

Иначе, Бедуини су врло гостољубиви. Госта послуже или козјим млеком, или парчетом хлеба испеченим у песку на коме је наложена ва-тра. За то време „свира“ музика, монотона, али по много чему занимљива. Добри познаваоци музике тврде да у неким делима Баха, Моцарта и Бетовена има и тога колорита. Занимљиво је да камиле воле бедуинску музику: чак и када су најгладније или најжешће — стану да би саслушале какву мелодију.

Али ви ико погледате нећете уочити ништа док вам он не би скренуо пажњу:

— Камила има палац на копиту. Чим се Јахач окрене, камила направи мали заокрет у песку, а искусном оку то не може промаћи.

Бедуин, исто тако, може одговорити да ли је трговац носио товар на камили, чак и приближну његову тежину, па и то са које је стране био смештен. Он све то „дешифрира“ помоћу трагова у песку. Штавише, моће ће прилично тачно да одреди и време проласка. По камилиној балеги одредиће да ли је караван прошао пре неки дан, јуче или данас.

Немају, наравно, писаних закона. Њихови закони се потпуно разликују од оних, рецимо, у долини Нила. Али имају своје судије, тако да спорове решавају сами и не морају да иду пред државне органе. Уколико дође до спора између два или више племена, одлучује више судија, нешто налик на судско веће. Одлука тога већа је коначна и њу морају поштовати обе стране.

Иначе, свако племе се стара да изгрета буде што мање, јер ако ма ко учини нешто рђаво — то се приписује целом племену. Другим речима, за појединачне изгрете

на да су били уплашени, одговорите вам:

— Ево, погледајте, освртали су се на сваких десет метара...

Бедуини су номадска племена која живе на Синајском полуострву, у Сирији, Трансјорданији и још неким северним деловима Африке. Баве се сточарством. Познати су као ратоборни људи, добри јахачи и стрелци. Хроничари су записали да представљају опасност за суседна племена, јер често нападају трговачке караване.

је онда њеном оцу, 1.000 миља далеко, у недрама пустиње. Кад се поново нашла у свом амбијенту на њеном лицу затитрала је радост: очи су јој изгледале као запаљене зубље а из сваке црте лица блистали су срећа и задовољство...

И, заиста, такви су Бедуини. Пустиња је за њих све: и туга и радост и слобода; они се у пустињи осећају најсрећнији и најслободнији.

Познато је да Бедуини имају одличну оријентацију: изврсно се сналазе и у том погледу не би им могли конкурисати ни они који су се у било којој војној школи учили руковању картом. Они су увек у покрету, а никад се не загубе, мада је у пустињи оријентација тежа него ма где и мада би се ту тешко снашли и највештији навигатори.

Немају осећања за време и никад се не журе. Уколико изјавите жељу да се састанете са неким од њих, он ће вам одговорити потврдно, али у погледу времена, рећи ће отприлике овако: „Можда данас, а можда идуће седмице...“ То, свакако, доприноси да имају челичне живце! Они не крију своје уверење да је цивилизовани човек роб времена, а они то не желе да буду. Зато увек, када је у питању неки термин, кажу: „Можда“... У ствари то је и једна карактеристична црта њихове животне филозофије.

Веома је занимљив и начин њиховог живота у пустињи. Ако се кад догоди нека несрећа или крађа, они направе прави споменик који би их сећао на то. Добро је позната Паркер-хрпа, односно пирамида. Када је Енглеска напала Египат 1882. године, међу Бедуине је дошао неки Паркер. Том приликом он је њима давао златан новац да би га заштитили, али они су новац узели, а Паркера нису поштедели. Убили су га и направили познату хрпу камења, у виду пирамиде, која и сада представља опомену на тај немио догађај и историјски документ.

Изванредни су мајстори у откривању и одгонетању трагова, па су зато увек корисни патролама које трагају за трговцима-кријумчарима.

Бедуин је у стању да одмах „прочита“ траг: — Овуда је прошло шест људи, веома преплашених. Ако га запитате откуда баш

НОВИ ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ

Једна компанија у САД производи нови грађевински материјал начинен од азбеста и цемента а превучен пластиком, нарочито погодан за израду фасада. Материјал изгледа као камен а обрађује се лако као дрво. Није запаљив, не трули и не пуца.

Касно сазнање

У једном будимпештанском листу се недавно појавио овакав оглас: „Повољно се продаје уметнички опремљена гробница“.

Градатељ ове гробнице је неки 90-годишњи старац који је живео у неком старачком дому, јер је своју кућу продао да би сградио гробницу.

Пошто се опоравио, он се и предомислио, и сада хоће да прода гробницу како би безбрижно преживео остатак живота.

Необична докторска дисертација

Неки јапански студент спрема вероватно најнеобичнију докторску дисертацију: о уједи и његовим траговима.

Да би добио што шири „асортиман“ уједа, ради изучавања озледа које настају, он је и сам уједао оне који су му то дозвољавали. Тако је пронашао да време за измену боје коже, које је установила медицина, није тачно, јер за претварање љубичасте боје у ружичасту треба да прође 96 часова.

Сигуран чувар

Леонард Ундервуд, крчмар у месту Есекс у САД, нашао је најсигурније и најјефтиније чуваре за свој подрум крцат вињима. Чувари су — две велике змије.

Као милијарде сунаца

Астрофизичари са Калифорнијског астрономског института дошли су, после дужих проучавања, до закључка да је блесак који настаје услед смрти великих звезда јачи од светлости милијарде наших сунаца и да траје око 300 година.

Поставили су још једну хипотезу: да су тешки елементи настали у васнони баш експлозијом ових супернових звезда, у чијој су се унутрашњости налазили.

Да ли знате?

Још један извор електричне енергије?

У потрази за новим изворима електричне енергије који треба да замене старе већ издисају, доктор Сисел из Геолошког завода САД, дошао је на идеју да се муљ са морског дна употреби за производњу електричне енергије. Основа његове замисли је у томе да се хемијски процеси непосредно претварају у електричну енергију.

„Сировину“ за производњу електричне енергије на морском дну сачињавају бактерије које „сагоревају“ разне органске материје. Да би искористио овај процес „сагоревања“ доктор Сисел је конструисао „органску енергетску ћелију“, састављену од две коморе. У првој су морска вода, организми и бактерије, у другој кисеоник и морска вода. Електроде потопљене у ове коморе омогућавају да се хемијски процес претвори у електричну енергију.

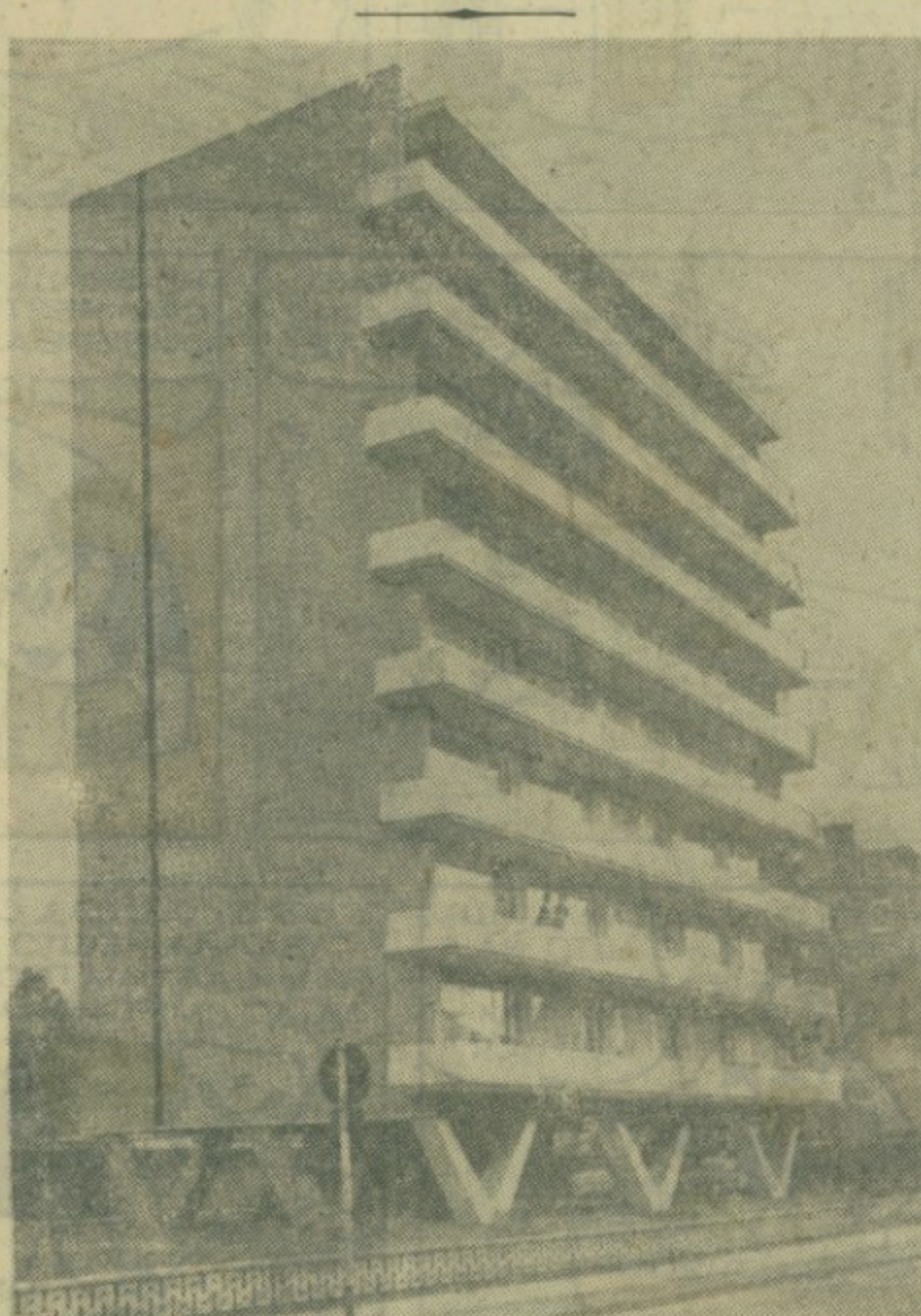
Хируршка одела од папира

У многим болницама у САД одела од платна за хирурге замењена су папирним. Рад у њима није нимало тежи него у обичним, а одела од папира имају многе предности јер су пакована у полиетиленске кесе и претходно стерилизована. Зато болницама више нису потребни велики стерилизатори за одела.

Поред тога у хитним хируршким случајевима могу се одела одмах употребити због чега се не губе драгоцени минути при пружању помоћи.

НА ПУТУ ТАЈНИ

Испитивања која је врши повезује у једну целину рој једна група научника показују да је наука на добром путу да открије тајну шта Микрооперацијама су укла

СТАРО И НОВО

Ова зграда, сведок модерно-далеко од чувеног замка у не архитектуру, налази се на барокном стилу Брига, близу свега неких стотину метара Келна.

њани поједини органи на телу матице и том приликом је установљено да значајну улогу у окупљању пчелинег роја игра пар жлезда у устима матице. Ако се матици изваде ове жлезде она није више у стању да око себе окупља пчеле радилице јер оне одлазе другим матицама које имају те жлезде. Ова сазнања се сада проучавају и испитује функција ових жлезда.

Против рекламе

Савет радиослушалаца и гледалаца телевизије у Данској упутно је протест радио-телевизијској мрежи против рекламе и захтевао да се смањи број телевизијских емисија искључиво комерцијалног карактера чији је циљ врвовање потрошача.

Категоризација хркања

Доктор Икемицу, јапански ларинголог помоћу микрофона, магнетофона и фонографа испитивао је неколико месеци хркање у болницама, затворима и домовима старца. На основу ових проучавања извршио је категоризацију хркања и разврстао их у четири категорије према томе колико буке изазивају: обично хркање, фијукање, митралирање и мотоциклист. Првој категорији припадају жене, а осталима које изазивају буку и од шездесет фонова припадају мушкарци.

Доктор Икемицу је измерио хркање и од сто фонова, што је равно буци једног снажног мотоцикла свега четири метра удаљеног.

Благо 65 земаља

У Њујорку, у улици Либерти, налази се највеће „складиште“ злата. У трезору Федералне резервне банке чува се близу 12.500 тона чистог злата из 65 земаља. Свака полуна вреди 11.76 милиона динара. Ово благо читавог света даноноћно чува сто наоружаних америчких полицајаца.

Пристап у одаје трезора је веома тежак. Потребно је најпре да се лифтом спусти 25 метара испод површине. После детаљног прегледа, три висока функционера отварају трезоре са челичним вратима од којих су једна дебела 2,7 метра. Тек се тада сагледају златне полуге које садрже само 0,5% бакра. У овом подземном трезору се налази 96 дворана са севовима пуним полуна. Ходници који повезују ове дворане дугачки су неколико километара.

Храна на лицу места

Британски адмиралитет је од надлежних финансијских органа затражио одобрење за буџетске издатке од десет пенија дневно — за издржавање адмиралске мачке.

Финансијери су били врло штедљиви и адмиралитету су лаконски одговорили:

— Уколико нема мишева мачка није потребна. А ако има мишева друга храна јој није ни потребна.

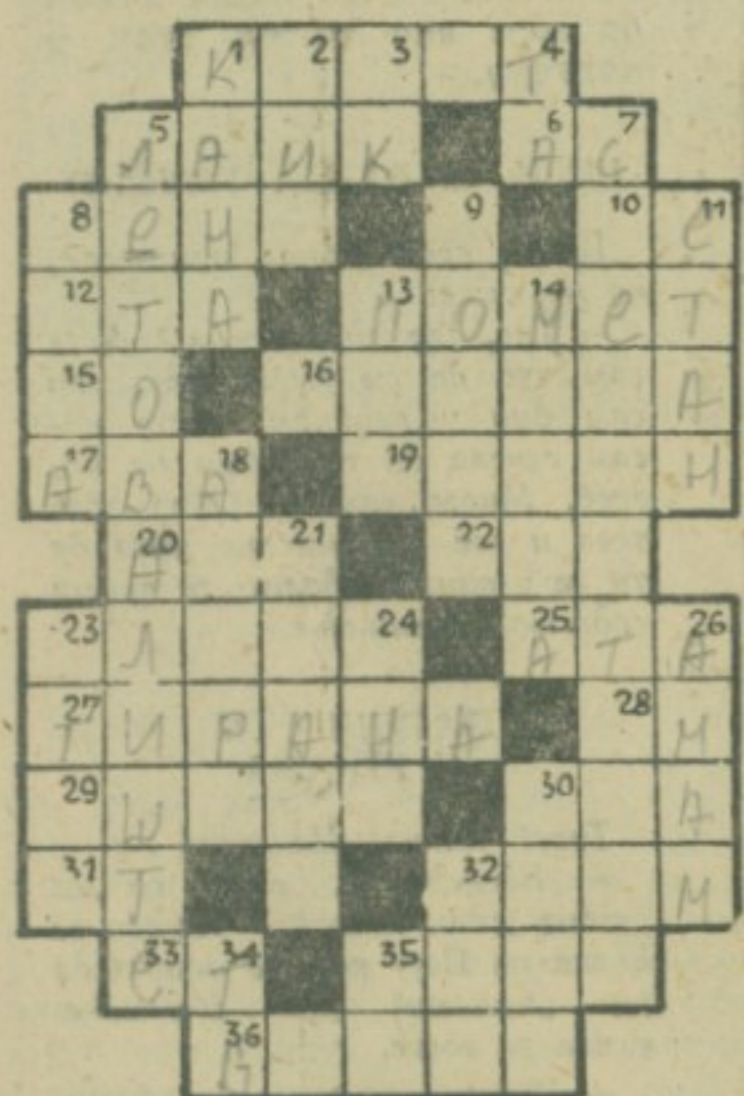
Пчеле говоре различитим језиком

Аустријски професор Карл фон Фриш тврди да је начин споразумевања аустријских пчела друштва од оног италијанских. Пчела обавештава своје другарице о налазишту хране изводећи одређену игру: свој задњи крај окреће према сунцу и врти се леворесно показујући тиме одстопање. Ова игра је код аустријских пчела знатно живља.

Водоравно: 1) град на Јадрану; 5) нестручњак; 6) првак; 8) песница; 10) два слова; 12) врста јапанске кратке песме; 13) личност из „Луија Мароја“; 15) гувернер Св. Јелене у доба Наполеона; 16) лоттин одсекач; 17) име глумице Гарднер; 19) покрајина у северној Кини; 20) острвце код Нове Гвинеје; 23) део лица; 25) место погодно за купалске; 26) отац (слов); 27) главни град једне балканске државе; 28) слово латинице; 29) врста снове; 30) главни град Башкирске ССР; 31) два сугласника; 32) кухињска посуда; 33) латинска слова; 35) држава у Азији; 36) купалиште на западној обали Истре.

Усправно: 1) украсна биљка; 2) енглески државник (18. век); 3) иницијали нашег књижевника („Пера Сеселићу“); 4) показана заменица; 5) место погодно за летовање; 7) познато летовалиште на црногорском приморју; 8) летовалиште на сев. Јадрану; 9) предграђе Сплита; 11) земни гас; 13) плочина у хокеју на леду; 14) француски књижевник (Андре); 18) врста дугорепог папагаја; 21) врста занатлије (множ.); 23) град у Савенији; 24) женско име; 26) главни град Јордана; 30) десна притока Лима; 32) врста америчких папагаја; 34) скраћеница за телевизију; 35) историјско место у Малој Азији.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРО. БРОЈА

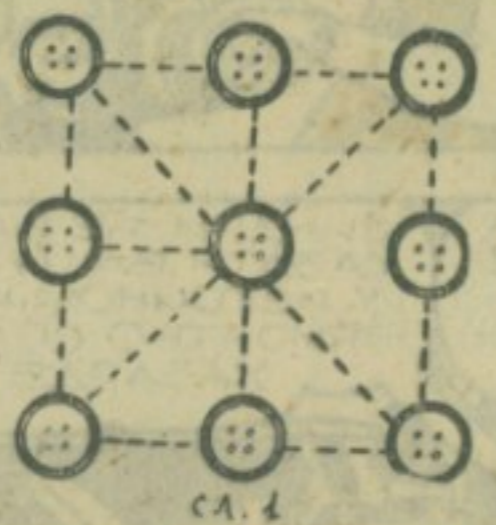
Водоравно: 1) Шопен; 5) Цуба; 6) Иж; 8) Сома; 10) ар; 12) урв; 13) Ливно; 15) З(улфикар) П(умкур); 16) некада; 17) ага; 19) Сезан; 20) Ена; 22) тал; 23) крило; 25) Лаб; 27) оштета; 28) ма; 29) свако; 30) Обу; 31) ти; 32) увек; 33) на; 35) нвер; 36) Тулон.

Усправно: 1) „Шума“; 2) олаб; 3) па; 4) ни; 5) Цорв Гершвин; 7) Жан Даламбер; 8) суза; 9) тикет; 11) Роан; 13) лес; 14) вазал; 18) Анита; 21) Алекс; 23) кост; 24) Ото; 26) „Баук“; 30) Овен; 32) уво; 34) ат; 35) ид.

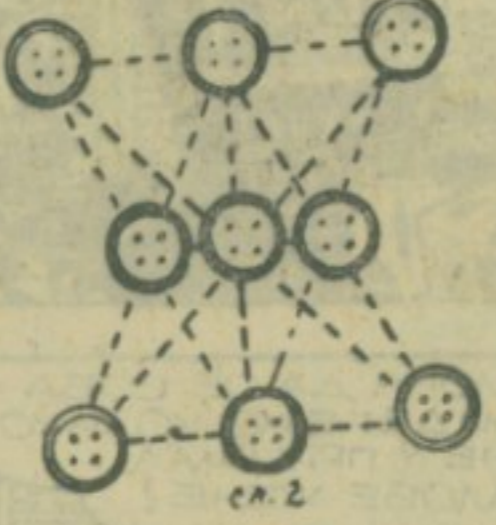
ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

Девет кружића

Узмите девет дугмета и распоредите их као што слика показује. На тај начин девет дугмета праве 8 редова.

(водоравно, вертикално и дијагонално) са по 3 дугмета. Покушајте да их поставите друкчије да бисте добили 10 редова са по три дугмета. Решење: слика 2.

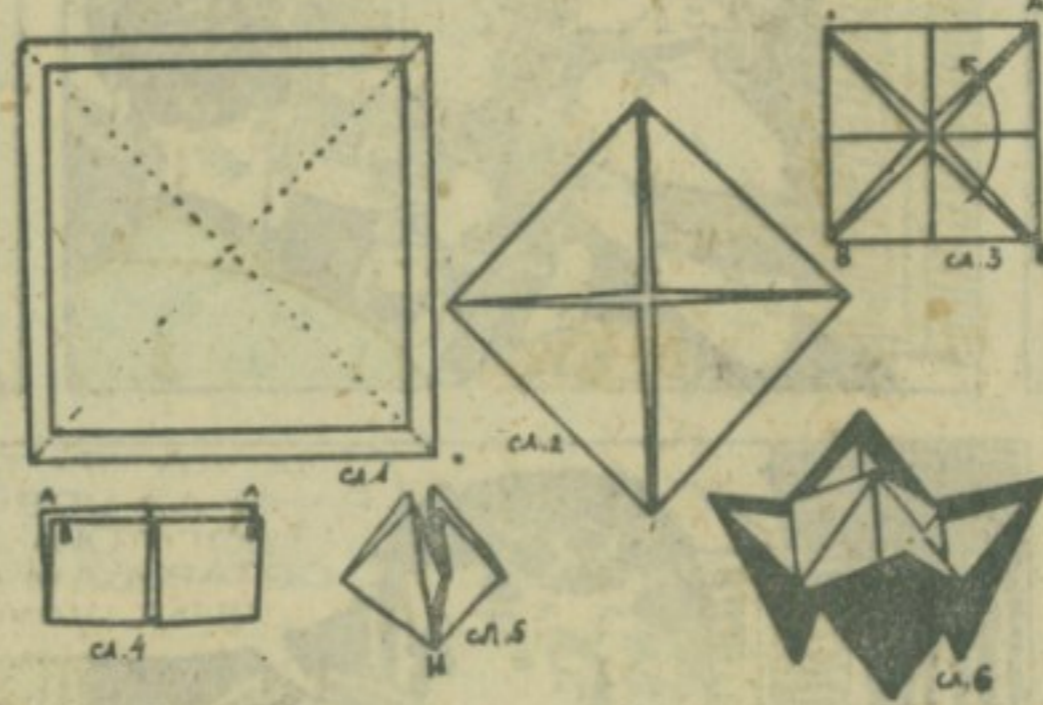

Где се налази хоризонт

Увек се мисли да је хоризонт врло, врло далеко. А у ствари није тако. Дајемо вам кратак преглед прецизних раздјела:

Висина ока изнад Раздјелна нивоа мора	до хоризонта
1 м	3.570 м
2 м	5.048 м
5 м	7.982 м
10 м	11.290 м
20 м	15.965 м
50 м	25.246 м
100 м	35.700 м
500 м	79.320 м
1900 м	112.900 м
5000 м	252.460 м

Кад би се речецо Ајфелова кула налазила на морској обали са ње би се видео хоризонт на 61.750 км удаљености.

СЛАНИК ОД ХАРТИЈЕ

Узмите квадрат плаве хартије, зашлепите на њега један други мањи квадрат од беле хартије, обележите превоје (сл. 1), привуците углове у центар (сл. 2), окрените ову фигуру и привуците поново углове у центар (сл. 3), приближите В-В према А-А (сл. 4), затим приближите А-В ка А-В да бисте добили сл. 5. Обрните тачку Н горе отворите мале преграде и добићете сланик као на сл. 6.

КЛОВНОВИ

Нацртајте и исеците од хартије помоћне ствари: мале мердевине, шилтате капе, трубу — као што видите на слици. Уметните картон између екрана и лампе, како се не би видео доњи део ваших руку. Кретањем руку оживећете сцену.

... девет десетина ... топлота коју људи боље чује на даје камин, ако се десно него на лево ложи исто као и друво.

... прва Фабрика аутомобила почела је да ради 1883. године у немачком граду Манхајму.

... авион је много бржи од брода али и скупљи. Да би се пребацио товар робе од једне тоне из Француске до Северног Атлантика, једном броду је потребно 15 килограма мазута, а авион за тај исти пут и исти то

ге пећи, није иста. Камини или отворене пећи дају 6% топлоте, али са регулатором 35%, старе пећи 45% а модерне 75 до 80%.

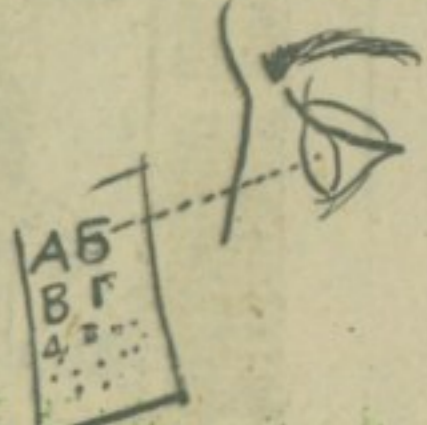
... на олимпијади која је 1908. године одржана у Лондону у свим боксерским категоријама победили су припадници лондонске полиције.

... кад би човек сразмерно својој тежини јео толико колико пауз, морао би сваког дана да поједе 13 ована, 11 прасици и 4 вола.

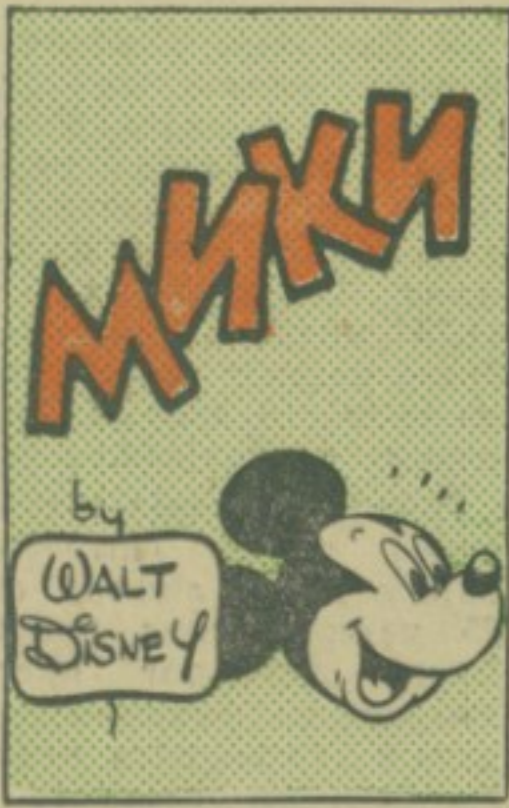
вар изгори 2 тоне бензина. У новцу то изгледа овако: авион 1.700 а брод 36 долара.

... одредити дужину трајања једног минута без часовника и бројања, прилично је тешко. Већина људи већ после 35 секунди кажу да је минут истекао.

... „лесник клавира“ Шопен компоновао је поред осталог 56 мазурки, 13 полонеза и 15 валцера за које су му биле узор пољске народне игре.

... само око 30 одсто свих људи на свету има потпуно исправан вид.

ШАМАР У ПЕТ ОБРОКА

Судија пита оптуженог Шиља:
— Да ли је истина да сте тужиоцу опалили пет шамара?
— Није — одговара мирно Шиља. — Кад сам видео колико је слаб, а знао сам да је мој шамар јак, ја сам га поделио у пет слабијих оброка.

ПЕРА И ПОВЕРИЛАЦ

Поверилац каже Пери:
— Е, то је страшно. Због вас и дуга који нећете да ми вратите морао сам да се попнем на шести спрат.
— Гле, молим вас — каже му Пера. — Ви бисте хтели да због вас узем стан у партеру.

НИСИ СЕ ВАЉДА УВРЕДИО

Шиља срео једног пријатеља, на му каже:
— Гле, зар си ти жив! А ја сам чуо да си умро, али како сам био у великом послу нисам стигао да ти дођем на погреб. Много сам се једио због тога и све сам мислио како да ти се извиним. Молим те прими сада моје извињење.

ЗАБУНИО СЕ У РУКАМА

Трес! Клиг! Цангзррр!
— Несрећниће, опет си ми разбио један тањир! — Љути се Белка на Пају који је дошао да јој „помаже“ при спремању ручка за госте.
— Извини, молим те — брзи се Паја. — Погренио сам у руци. Хтео сам да одбацим крпу коју сам држао у левој, па сам бацио тањир који сам држао у десној руци.